

Інформаційний звіт щодо функціонування та розвитку системи освіти міста Києва у 2006-2007 навчальному році

ВСТУП

Демократизація українського суспільства за роки незалежності зумовила докорінні зміни в розбудові національної системи освіти. Перед освітою, як перед пріоритетною сферою державної політики, постало серйозне завдання: навчати підростаюче покоління згідно з національними традиціями та відповідно до європейських стандартів.

Для успішної реалізації цього завдання управлінські структури і вся педагогічна громадськість виробили стратегічні напрями освітянських реформ, що передбачають підвищення якості освітніх послуг, забезпечення рівного доступу всіх громадян до якісної освіти, створення варіативних моделей загальноосвітніх навчальних закладів, залучення громадськості до управління освітніми процесами, створення незалежної системи моніторингу якості освіти, підвищення соціального статусу вчителя.

Ці та інші потреби модернізації вітчизняної системи освіти були законодавчо закріплені в основних положеннях Національної доктрини розвитку освіти, Програмі діяльності Кабінету Міністрів України, Указі Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні».

Міська влада відреагувала на поставлені завдання рішеннями, які вже сьогодні сприяють суттєвому поліпшенню стану справ в освітній галузі міста, зокрема:

- рішення Київської міської ради від 19.12.2006 № 289/346 «Про затвердження Програми «Освіта столиці. 2006-2010 рр.»;
- рішення Київської міської ради від 28.12.2006 № 544/601 «Про створення комунального підприємства виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації) «Центр моніторингу столичної освіти»;
- рішення Київської міської ради від 14.06.2007 № 901/1562 «Про виплату премії працівникам галузі «Освіта» в розмірі посадового окладу (ставки заробітної плати) до свята Дня працівника освіти»;
- рішення Київської міської державної адміністрації від 30.11.2006 № 436/623 «Про створення Громадської ради з питань освіти і науки при Київському міському голові»;
- рішення Київської міської державної адміністрації від 26.06.2007 № 1032/1693 «Про встановлення надбавки педагогічним працівникам навчальних закладів м. Києва».

Перспективи розвитку київського освітнього простору на найближчі роки визначила Програма «Освіта столиці. 2006-2010 рр.». Мета Програми – створити умови для розвитку доступної та якісної системи столичної освіти

відповідно до вимог суспільства, що динамічно розвивається, запитів особистості та потреб держави з найповнішим використанням можливостей мегаполісу. Програма ґрунтується на принципах духовного розвитку особистості, здорового способу життя, партнерства, незалежного оцінювання. Вона повинна забезпечити реалізацію державної політики в галузі, розробити та реалізувати науково-методичні, управлінські основи й організаційні заходи щодо розвитку столичної освіти з урахуванням соціально-економічного, культуротворчого та педагогічного потенціалу міста.

Першочергові завдання Програми: визначення стратегічних пріоритетів розвитку освіти столичного регіону, започаткування організаційних шляхів її реалізації, обґрунтування ресурсних потреб. Вона скеровує педагогів до реалізації ціннісних пріоритетів особистості, суспільства та держави на засадах європейських вимірів якості освіти. Програма “Освіта столиці. 2006-2010 роки” покликана суттєво змінити київський освітній простір.

2006-2007 навчальний рік став першим роком реалізації Програми “Освіта столиці. 2006-2010 роки”. Цей звіт містить інформацію щодо динаміки основних показників реалізації Програми за напрямками, відображеними в її проектах.

1. ФІНАНСУВАННЯ ОСВІТИ

Освітня галузь м. Києва має розгалужену систему дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних і позашкільних навчальних закладів.

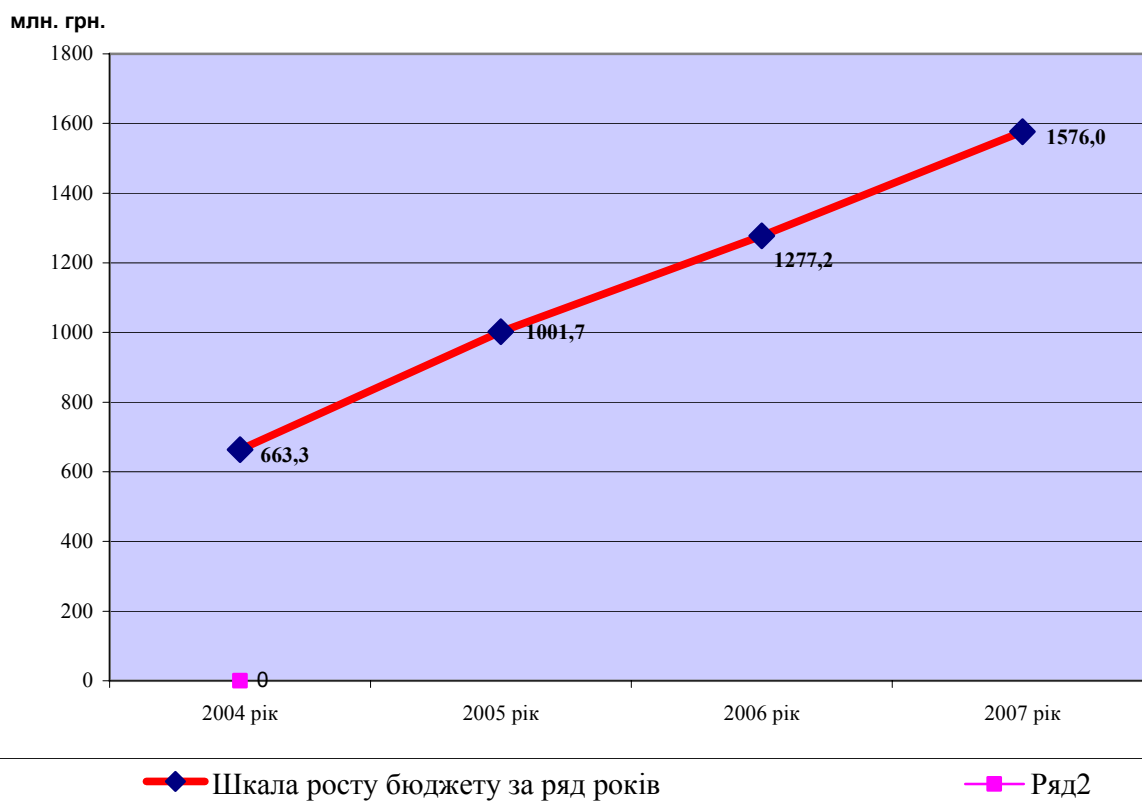
Таблиця 1

Мережа закладів освіти міста

Типи навчальних закладів	Кількість закладів	Кількість дітей
Дошкільні навчальні заклади	560	74 445
Загальноосвітні навчальні заклади	527	245 851
Професійно-технічні навчальні заклади	31	21 259
Позашкільні заклади	59	80 000

Протягом останніх років спостерігається позитивна динаміка фінансування освітньої галузі міста, зокрема бюджет галузі «Освіта» м. Києва *на 2007 рік становить 1576,0 млн. грн.*, що на 355,1 млн. грн. більше, ніж було передбачено в бюджеті 2006 року. На діаграмі 1 позначено, як фінансувалася освітня галузь протягом 2004-2007 років.

Бюджет галузі "Освіта" за 2004-2007 р.р.

Вартість поточного утримання одного учня (вихованця) залежить від кількох чинників:

1. Загального фонду оплати праці навчального закладу.
2. Технічного стану приміщень.
3. Вартості харчування дітей.
4. Суми коштів, які виділяють додатково районні державні адміністрації.

Таблиця 2

Поточне утримання учня (вихованця) в 2006 році за районами

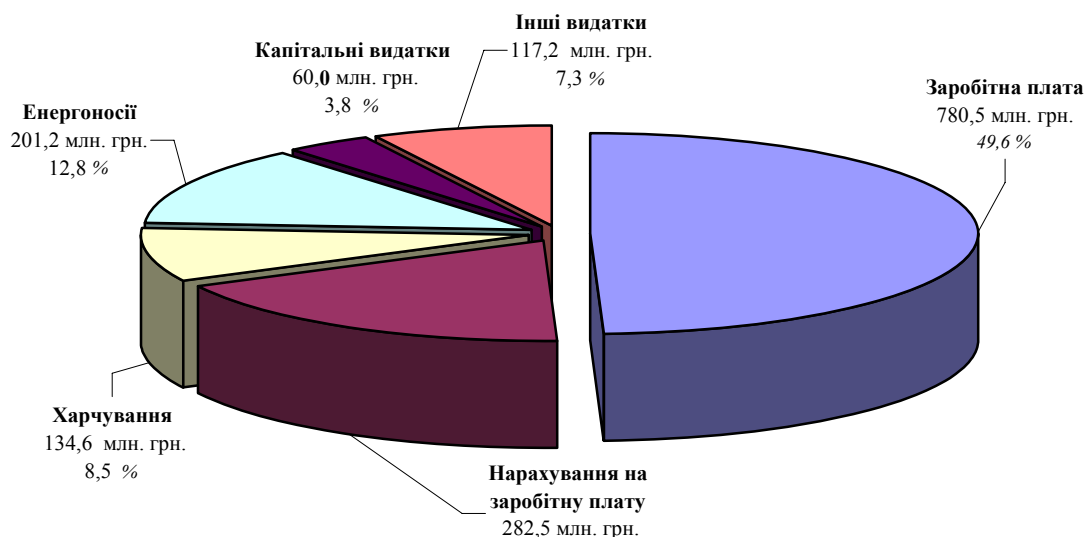
Район	Дошкільні навчальні заклади			Загальноосвітні навчальні заклади		
	Кількість дітей	Поточні видатки	Утримання 1 дитини	Кількість дітей	Поточні видатки	Утримання 1 дитини
Голосіївський	5042	25260903	5010	17811	48209994	2707
Дарницький	7915	31750529	4011	28542	75449719	2643
Деснянський	8299	36137995	4354	29306	89076598	3040
Дніпровський	7981	41494043	5199	31046	88042786	2836
Оболонський	7297	33867010	4641	25412	66432476	2614

Печерський	2143	11735143	5476	13570	39318638	2897
Подільський	3505	17147199	4892	16007	49542070	3095
Святошинський	7648	32975941	4312	27976	83846788	2997
Солом'янський	5321	26053820	4896	22570	72064054	3193
Шевченківський	4398	22110391	5027	19694	57138536	2901
<i>Усього:</i>	59549	278532974	4782	231934	669121659	2892

На діаграмі 2 зображено структуру видатків бюджету м. Києва в 2007 році.

Діаграма 2

Структура видатків бюджету міста Києва в 2007 році по галузі "Освіта" - 1576,0 млн. грн.

Капітальні видатки - це проведення капітальних ремонтів приміщень, придбання меблів та обладнання.

Відповідно до затвердженого бюджету галузі «Освіта» на 2007 рік і на виконання Програми «Освіта столиці. 2006-2010 роки» продовжується реалізація основних галузевих програм. Міська влада приділяє особливу увагу зміцненню матеріально-технічної бази навчальних закладів. На їх розвиток виділено 121,8 млн. грн.

Основні загальноміські програми галузі:

підготовка закладів освіти до нового навчального року	24,0 млн. грн.
підготовка закладів освіти до осінньо-зимового періоду	6,8 млн. грн.
ремонт місць загального користування в дошкільних навчальних закладах	24,8 млн.грн.
капітальний ремонт закладів освіти	33,2 млн. грн.
придбання меблів для навчальних закладів	4,9 млн. грн.
комп'ютеризація та інформатизація навчального процесу	15,3 млн. грн.
встановлення питних фонтанчиків і закупівля	

фільтруючих систем для харчоблоків закладів освіти	5,0 млн. грн.
охорона закладів освіти	11,7 млн. грн.
оздоровлення школярів міста	21,4 млн. грн.

забезпечення навчальних закладів сучасними технічними засобами навчання для природничо-математичних і технологічних дисциплін 7,8 млн. грн.

2. ПЕДАГОГІЧНІ КАДРИ

2.1. Оплата праці та соціальний захист педагогічних працівників

Відповідно до постанов Кабінету Міністрів з 1 червня 2007 року було запроваджено II етап Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ і закладів окремих галузей бюджетної сфери, зокрема галузі «Освіта». Заробітна плата освітян зросла в середньому на 20%. Для запровадження II етапу Єдиної тарифної сітки та з урахуванням встановлених з 1 травня 2007 року розмірів підвищення посадових окладів (ставок заробітної плати) та додаткової оплати за окремі види педагогічної діяльності з міського бюджету було виділено додатково 114,9 млн. грн.

Крім того, з 1 липня 2007 року відбулось чергове підвищення заробітної плати всім працівникам галузі «Освіта» ще на 5% посадового окладу (ставки заробітної плати) та встановлена мінімальна заробітна плата в розмірі 440 грн.

До початку нового навчального року з 1 серпня 2007 року рішенням сесії Київської міської ради всім педагогічним працівникам галузі встановлено надбавку в розмірі 20% посадового окладу (ставки заробітної плати). До 1 серпня така надбавка сплачувалась у розмірі 10% посадового окладу (ставки заробітної плати). На встановлення двадцятивідсоткової надбавки з міського бюджету було виділено додатково 21,4 млн. грн.

У повному обсязі виконуються окремі пункти статті 57 Закону України «Про освіту» в частині виплати грошової винагороди, матеріальної допомоги та надбавки за вислугу років.

Ураховуючи всі підвищення та доплати, заробітна плата молодого спеціаліста на початок нового 2007–2008 навчального року зросте до 1105,60 грн. (на початку 2007 року вона становила 733,60 грн., таким чином, приріст складає 51%), а заробітна плата спеціаліста вищої категорії становитиме 1943,50 грн. (на початку 2007 року – 1404,79 грн., приріст складає 38%).

Ураховуючи всі підвищення та доплати, виплату відпускних і матеріальну допомогу на оздоровлення, середня заробітна плата працівників галузі «Освіта» за I півріччя 2007 року становила:

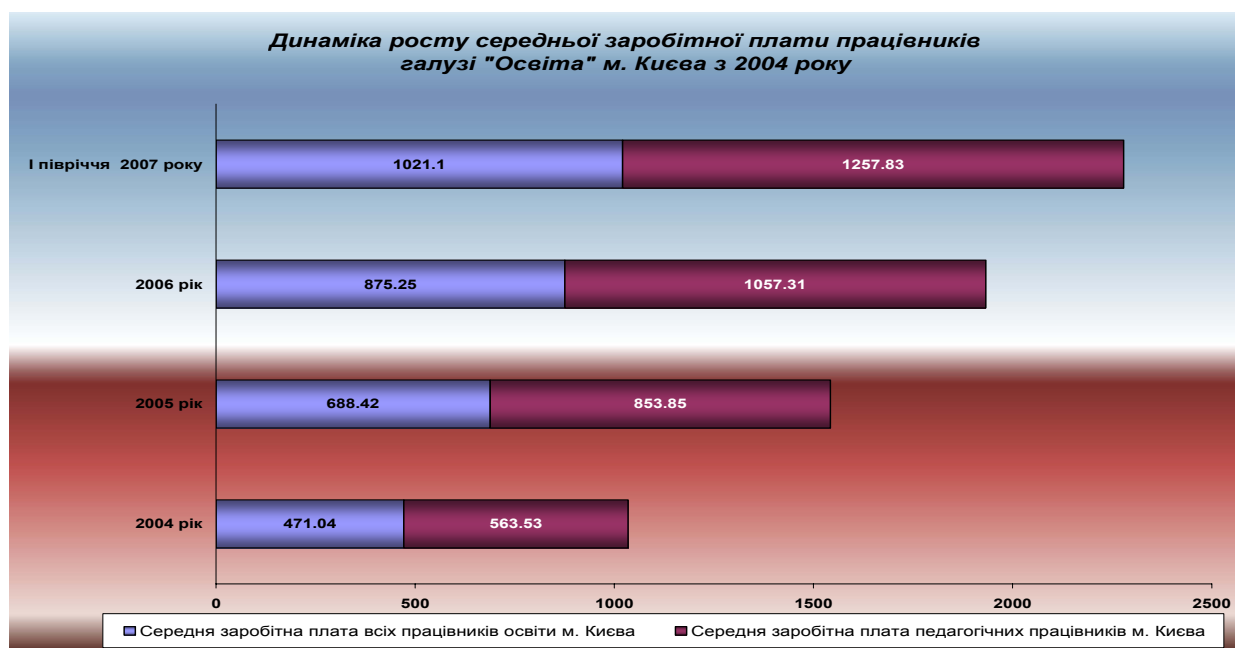
- середня по галузі – 1021,10 грн. (за 2006 рік – 864,89 грн., приріст 18%);
- педагогічних працівників – 1257,83 грн. (за 2006 рік – 1049,24 грн., приріст 20%).

Уперше до початку нового навчального року всі педагогічні працівники м. Києва отримають грошову винагороду в розмірі 50% від посадового окладу (ставки заробітної плати). Крім того, усім працівникам галузі до професійного свята Дня працівника освіти буде нараховано премію в розмірі посадового окладу (ставки заробітної плати). На забезпечення цих цілей з міського бюджету додатково виділено 70,9 млн. грн.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14.03.2006 № 282 «Про реалізацію Закону України «Про реструктуризацію заборгованості з виплат, передбачених статтю 57 Закону України «Про освіту» педагогічним, науково-педагогічним та іншим категоріям працівників навчальних закладів» продовжується погашення кредиторської заборгованості з виплати надбавки за вислугу років і допомоги на оздоровлення при наданні щорічної відпустки. Виплати здійснюються згідно із затвердженим кошторисом за 1997-1999 роки. За I півріччя 2007 року сплачено 10,5 млн. грн.

Головне управління освіти і науки постійно контролює питання своєчасної виплати заробітної плати та відпускних, дотримує виконання законодавчих актів з питань підвищення заробітної плати. На початок 2007–2008 навчального року немає заборгованості перед працівниками галузі «Освіта» міста Києва з виплати заробітної плати.

Гістограма 1

За вагомий особистий вклад у розвиток столичної освіти, значні успіхи в педагогічній, науково-педагогічній або управлінській діяльності Головне управління освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) вперше запровадило заохочувальну відзнаку – нагрудний знак «Відмінник столичної освіти» – та встановило премію в розмірі двох посадових окладів.

2.2. Підготовка та перепідготовка педагогічних кадрів

Відповідно до Конституції України, законодавства України про освіту, Указу Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні», Національної доктрини розвитку освіти, Державної програми «Вчитель» та програми «Освіта столиці: 2006-2010 р.р.» необхідно забезпечити рівний доступ до якісної освіти та досягнення міжнародних освітніх стандартів через систему підготовки та перепідготовки висококваліфікованих педагогічних працівників.

Підготовку педагогічних кадрів для потреб навчальних закладів м. Києва здійснюють Київський міський педагогічний університет ім. Б.Д.Грінченка, Київський педагогічний коледж ім. К.Д.Ушинського, Київський міський педагогічний коледж, Педагогічний коледж при Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. У цих закладах здобувають освіту 5079 осіб, у тому числі за державним замовленням – 3448 осіб.

Педагогічні коледжі здійснюють підготовку педагогів за освітньо кваліфікаційними рівнями «молодший спеціаліст» та «бакалавр», а КМПУ ім. Б.Д.Грінченка – «спеціаліст», «бакалавр», «магістр».

Головне управління освіти і науки систематично приділяє увагу питанням підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів в місті Києві.

Головним управлінням освіти і науки проаналізовано стан підготовки і підвищення кваліфікації педагогічних кадрів. На основі аналізу виявлено дублювання в підготовці фахівців однакових спеціальностей, що спричиняє нерациональне використання матеріальних, фінансових і кадрових ресурсів, не дає можливості забезпечити необхідну спеціалізацію навчальних закладів, наступність у їх роботі, підвищити якість педагогічної освіти, перейти до європейської системи підготовки педагогів для загальноосвітніх навчальних закладів міста.

Колегією Головного управління освіти і науки на основі даного аналізу прийнято рішення щодо створення цілісної системи підвищення професійної майстерності вчителя, що забезпечуватиме умови для безперервного удосконалення кваліфікації педагогічних працівників. Актуальними стають розробка і впровадження модульно-кредитної системи, за якою педагогам зараховують не тільки результати курсової перепідготовки, а й здійснення інноваційної діяльності, робота в профільних семінарах тощо. Одним з головних визначено завдання розроблення дієвих методів оцінювання якості різних форм підвищення професійної майстерності для їх зарахування. На сучасному етапі важливим є питання підвищення інституційної спроможності районних науково-методичних центрів, інноваційних майданчиків, їх дієва співпраця з Київським міським педагогічним

університетом ім. Б.Д. Грінченка. Такі заходи допоможуть збагатити палітру можливостей для підвищення професійної кваліфікації освітян столиці.

Колегія Київської міської державної адміністрації розглянула питання щодо підготовки й підвищення кваліфікації педагогічних кадрів у місті Києві та запропонувала до розгляду Концепцію розвитку цілісної системи підготовки і підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

2.3. Підтримка молодого вчителя

Однією з найважливіших умов збереження інтелектуального потенціалу м. Києва є стабільність і розвиток процесу відновлення педагогічних кадрів. Професійна адаптація молодого спеціаліста є складовою ефективною роботи щодо підготовки, становлення та підвищення професійної майстерності молодих спеціалістів й удосконалення освітнього процесу в цілому. Розвивати професійний потенціал спеціаліста-початківця – одне із основних завдань методичної служби міста.

Для забезпечення адаптації молодих учителів, їх матеріальної та моральної підтримки розпорядженням київського міського голови визначено продовжити такі заходи:

- закуповувати щомісяця для молодих фахівців та студентів безкоштовні проїзні квитки;
- закріпити в навчальних закладах за молодими фахівцями досвідчених педагогів-наставників;
- забезпечити шкільні бібліотеки фаховою періодичною пресою, урахувавши потреби молодих фахівців і студентів;
- організувати в районних управліннях освіти конкурси молодих фахівців, встановлювати персональні стипендії кращим молодим учителям району;
- виплачувати молодим спеціалістам одноразову грошову допомогу в розмірі не менше ніж 1000 грн. В 2006 році таку допомогу отримали 554 молоді фахівці.

Згідно з розпорядженням київського міського голови встановлено надбавку до ставки заробітної плати молодим фахівцям і студентам за складність і напруженість роботи в розмірі від 10% до 30%.

З 18.08.2006 року рішенням № 87 Колегії Київської міської державної адміністрації молодим спеціалістам, які мають дипломи з відзнакою, на три роки роботи в навчальному закладі встановлено виплату надбавки до заробітної плати в розмірі 50% від посадового окладу.

Передбачено також молодим спеціалістам – випускникам поточного року – виділяти одноразову грошову допомогу в розмірі 3000 грн. (по 1500 грн. наприкінці першого семестру та по закінченню першого року роботи в навчальному закладі).

У всіх районах м. Києва працюють «Школи молодого вчителя». Конкурси молодого вчителя, організовані в районах, мають виявити та підтримати обдарованих, творчих молодих учителів. Вони покликані сприяти

підвищенню фахового рівня молодих педагогів і популяризації педагогічної професії серед учнівської молоді.

Визначено такі завдання конкурсу:

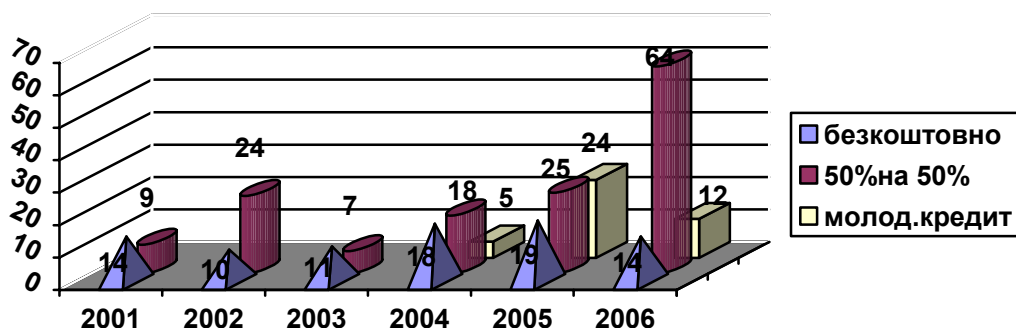
- піднесення соціального статусу і престижу педагогічної професії;
- привернення уваги громадськості, органів влади до проблем освіти;
- популяризація інноваційних педагогічних технологій;
- сприяння творчим педагогічним пошукам;
- удосконалення фахової майстерності молодого вчителя;
- поширення передового педагогічного досвіду.

За результатами конкурсів кращим молодим учителям району виплачують персональну стипендію. В 2007 році 85 молодих фахівців отримали премію в розмірі від 500 грн. до 1500 грн.

2.4. Забезпечення педагогічних працівників житлом

На квартирному обліку в м. Києві перебуває 1162 педагогічних працівники. Протягом 2006 року педагогічні працівники отримали 90 квартир (14 – за рахунок бюджету; 64 – за програмою «50% на 50%»; 12 – за молодіжним кредитом). В 2007 році педагогічним працівникам надано 2 квартири за рахунок бюджету (1 квартира з міського бюджету та 1- з бюджету Святошинського району).

Гістограма 2

Таблиця 3

Забезпечення житлом педагогічних працівників закладів освіти м. Києва станом на 01.07.2007 року

№ пп	Район	Кількість працівників, які перебувають на квартирному обліку	Житло за рахунок бюджету		За програмою «50% на 50%»		За програмою молодіжного кредиту	Усього
			виділено РДА	виділено КМДА	виділено РДА	виділено КМДА		
1	Голосіївський	78	-	3	1	2	-	6

2	Дарницький	111	-	1	-	6	-	7
3	Деснянський	163	1	1		3	-	5
4	Дніпровський	166	-	2	-	7	-	9
5	Оболонський	98	-	1	-	7	1	9
6	Печерський	55	1	1	1	1	-	4
7	Подільський	129	-	1	-	5	-	6
8	Святошинський	134	1	1	6 + 14	-	5 + 6	33
9	Солом'янський	110	1	2	1	5	-	9
10	Шевченківський	118	-	2	-	5	-	7
ВСЬОГО:		1162	4	15	23	41	12	95

Аналізуючи стан забезпечення житлом педагогічних працівників міста в 2006 році, слід зазначити, що Святошинською районною державною адміністрацією педагогічним працівникам надано найбільше квартир – 20 за програмою «50% на 50%» та 11 – за програмою молодіжного кредитування.

У 2006 році жодної квартири не виділено вчителям у Дарницькому, Дніпровському, Подільському, Солом'янському та Шевченківському районах.

У 2007 році в Святошинському та Солом'янському районах передбачено будівництво житлових будинків для вчителів району.

3 серпня 2007 року на Колегії Київської міської державної адміністрації отримано доручення київського міського голови виділити земельні ділянки для будівництва педагогічним працівникам міста гуртожитків.

2.5. Звернення громадян

Інспекція навчальних закладів провела порівняльний аналіз звернень громадян за 2005-2006 та 2006-2007 навчальні роки.

У 2006-2007 навчальному році надійшло 247 звернень, що на 123 більше ніж у 2005-2006 н.р.

Аналіз звернень свідчить, що 80% порушених питань належить до компетенції навчальних закладів і районних управлінь освіти.

У 2006-2007 навчальному році надійшла така кількість звернень за районами:

Таблиця 4

№	Назва району	2006-2007 н. р.	2005-2006 н.р.
1	Голосіївський	30	11
2	Дарницький	29	22
3	Деснянський	23	13
4	Дніпровський	28	12
5	Оболонський	25	15
6	Печерський	11	5
7	Подільський	2	7
8	Святошинський	38	11
9	Солом'янський	26	10
10	Шевченківський	35	18

Найбільша кількість звернень надійшла зі Святошинського (38), Шевченківського (35), Голосіївського (30), Дарницького (29) районів.

Зменшилась кількість звернень у Подільському районі: лише 2 протягом навчального року.

70% звернень надійшло від батьків учнів навчальних закладів.

Батьки зверталися з питаннями щодо порушення чинного законодавства в частині правильного розподілу навчального навантаження учнів упродовж тижня, порядку комплектування класів, прийому дітей до першого класу ЗНЗ, організації конкурсного відбору учнів під час зарахування їх до спеціалізованих шкіл, гімназій, ліцеїв тощо.

Зросла кількість звернень від учителів: у 2006-2007 н. р. їх було 43, у минулому навчальному році – 28. Підставою для них стало порушення ст. 25 Закону України “Про загальну середню освіту” в частині розподілу педагогічного навантаження, упередженого ставлення директорів шкіл, необ’єктивного оцінювання професійних досягнень тощо.

Залишається актуальною проблема грошових поборів з батьків на потреби навчальних закладів. У цьому навчальному році надійшло 24 звернення з цього питання, у минулому навчальному році їх було 15.

Збільшилася кількість усних звернень громадян за номерами телефонної лінії CALL-центру Київської міської державної адміністрації. У 2006-2007 році їх надійшло 67 (27%).

Найбільш характерними зверненнями були такі:

- порушення чинного законодавства;
- упереджене ставлення вчителів до учнів, конфлікт між учителем та учнями, учителями й батьками;
- конфлікт між адміністрацією та педагогічними працівниками навчального закладу;
- незадовільний стан навчально-виховної роботи;
- порушення правил з охорони життя та здоров’я дітей і безпеки їх життєдіяльності;

- агресивна поведінка учнів, незадовільний стан виховної роботи;
- незадовільна матеріально-технічна база закладів освіти.

Для уникнення конфліктних ситуацій необхідно:

- вирішувати проблеми навчального закладу за участю вчителів, учнів та їхніх батьків;
- інформувати батьків щодо норм документів, які регламентують навчально-виховний процес;
- посилити роботу щодо запобігання неетичної поведінки педагогів.

3. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

3.1. Нове будівництво, реконструкція добудов

Протягом останніх років Головне управління освіти і науки продовжувало роботу, спрямовану на нове будівництво та реконструкцію добудов міста. Значні обсяги будівельних робіт виконано в Дарницькому, Святошинському, Солом'янському, Оболонському районах міста.

Дарницький район

1 вересня 2007 року заплановано ввести в дію новий загальноосвітній навчальний заклад. Його будівництво було розпочато в 2006 році, кошторисна вартість становить майже 100,0 млн. грн. Проектна потужність навчального закладу – 1080 місць.

У 2007 році буде завершено будівництво школи-дитячого садка у 9 мікрорайоні житлового масиву Позняки. Будівництво об'єкту було розпочато в 1994 році. Проектна потужність об'єкту – 300 місць, з яких 100 дошкільних і 200 учнівських. Кошторисна вартість об'єкту становить майже 19 млн. грн.

Святошинський район

Триває реконструкція з добудовою загальноосвітнього навчального закладу № 76. Будівництво об'єкту розпочато в 2002 році. Кошторисна вартість становить майже 57,0 млн. грн., проектна потужність закладу – 200 місць. I чергу введено в дію у 2005, II-III черги — у 2006 році, цього року проводиться реконструкція старого корпусу школи. Завершення будівництва заплановано до 1 вересня 2007 року.

Триває реконструкція та розширення загальноосвітнього навчального закладу № 162 по вул. Рахманінова, 47. Будівництво розпочато в 2004 році. Кошторисна вартість становить приблизно 35млн. грн. Проектна потужність закладу — 590 місць. Введення в дію об'єкту заплановано до кінця 2007 року.

Солом'янський район

У школі № 279 навчалось 433 учні, із них 86 учнів початкових класів на базі дошкільного закладу № 211. Технічний стан будівлі постійно викликав занепокоєння, тому було ухвалено рішення про будівництво нового приміщення.

Проектна потужність нової двоповерхової шкільної будівлі – 660 учнівських місць. Кошторисна вартість становить 36,5 млн. грн. Відкриття школи заплановано до 1 вересня 2007 року.

Триває реконструкція і добудова спеціалізованої школи № 115 по вул. Кавказькій, 10. Спеціалізована школа № 115 збудована в 1935 році. Будівля потребувала капітального ремонту, тому було ухвалено рішення про будівництво прибудови та реконструкцію старого приміщення.

15 березня 2006 року було введено в дію добудову до ЗНЗ № 115 (спортивний і актовий звали, спеціалізовані кабінети, медичний блок). Другу чергу будівельних робіт розпочато з 11.01.2007 року. Кошторисна вартість об'єкту становить 38,0 млн. грн. Введення в дію об'єкту заплановано на 1 вересня 2007 року.

Навчальний заклад № 144 (Червонозоряний п-т, 6) збудовано в 1957 році. Старий корпус законсервовано з 2004 року. У 2004 році введено в дію добудову до школи: навчальні кабінети, актовий і спортивний зали, їдальня. Проектна потужність навчального закладу – 600 учнівських місць. Кошторисна вартість об'єкту становить 49,0 млн. грн. Ввести в дію об'єкт заплановано до 1 вересня 2007 року.

Оболонський район

У третьому мікрорайоні заплановано введення в дію двох дошкільних навчальних закладів. Потужність кожного дитячого садка становить 120 місць. Будівництво на суму близько 50 млн. грн. здійснюється за кошти інвесторів.

Продовжується будівництво сучасного навчального корпусу Педагогічного коледжу Головного управління освіти і науки Київської міської державної адміністрації при Київському національному університеті ім. Т. Г. Шевченка по вул. Маршала Тимошенка, 13-Б.

3.2. Енергозбереження

Для ефективного використання теплової енергії у навчальних закладах районні управління освіти розробили енергозберігаючі заходи.

Щоб досягнути значних показників з енергозбереження, на об'єктах здійснюються такі заходи:

- модернізують освітлення класних кімнат та інших приміщень навчальних закладів, замінюють традиційні світильники на енергозберігаючі;
- утеплюють фасади будівель;
- замінюють віконні рами, які не підлягають ремонту, на металевопластикові;
- ущільнюють вікна;
- замінюють пластинчаті прилади опалення на чавунні радіатори тощо.

В Оболонському районі у 20 закладах освіти та школі-інтернаті № 4 (для дітей з вадами зору) встановлені енергозберігаючі світильники з

електронними пускорегулюючими апаратами (ЕПРА), які зберігають зір дітей та дозволяють зекономити до 60% електроенергії.

У Деснянському районі існує така практика: закладам освіти, які за підсумками року зекономили споживання енергоносіїв і водопостачання порівняно зі встановленими районною держадміністрацією лімітами, надається матеріальне стимулювання. Так у 2006 році премію за економію енергоносіїв і водопостачання отримали 17 закладів освіти.

У всіх дошкільних навчальних закладах Шевченківського району до початку опалювального сезону заплановано замінити вікна на металевопластикові. До 1 вересня 2007 року уже виконано 55% від запланованих робіт. На вказані цілі районна влада виділила 21 млн. грн.

За результатами моніторингу річної економії теплової енергії в закладах бюджетної сфери, які беруть участь у проекті «Енергозбереження в адміністративних і громадських будівлях м. Києва» Головне управління освіти і науки стало претендентом на отримання додаткових коштів з міського бюджету для подальшого впровадження енергозберігаючих заходів. Заплановано одержані кошти (200,0 тис. грн.) використати для заміни віконних рам на металевопластикові в Київському міському педагогічному університеті ім. Б.Д. Грінченка.

3.3. Протипожежна безпека

На виконання програми забезпечення пожежної безпеки на період до 2010 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 01.07.2002 р., районні управління проаналізували стан забезпечення протипожежної безпеки у закладах освіти. За його результатами розроблені комплексні заходи щодо запобігання пожежам і загибелі людей. Розроблено Перспективний план реалізації організаційних та інженерно-технічних протипожежних заходів на 2003 – 2010 роки.

У 2007 р. на протипожежні заходи передбачено виділити близько 5,0 млн. грн., з них на:

- закупівлю протипожежного обладнання – 387,3 тис. грн.;
- встановлення, обслуговування та монтаж АПС – 1201,7 тис. грн.;
- просочення дерев'яних конструкцій – 717,9 тис.грн.;
- ремонт та обслуговування електрообладнання – 2478,674 тис. грн.;
- навчання з протипожежної безпеки – 69,934 тис. грн.;
- замірювання опору ізоляції – 206 тис. грн..

За 7 місяців поточного року виконано робіт на загальну суму 2654,84 тис. грн.

3.4 Інформатизація

Пріоритетним напрямом розвитку столичної освіти є її інформатизація. Найважливішими заходами, передбаченими та запроваджуваними протягом року, є:

1. Прийняття єдиної системи програмно- і апаратно сумісних засобів обчислювальної техніки й засобів зв'язку, що використовуються в безперервному навчальному процесі.
2. Підключення навчальних закладів до єдиної цифрової мережі зі встановленням Інтернету.
3. Формування єдиного інформаційного середовища безперервної освіти зі створенням баз даних за напрямками та спеціалізаціями підготовки, які включали б методичну документацію, енциклопедичні та довідкові видання, підручники й навчальні посібники, а також додаткову літературу, що використовується в навчальному процесі.

На інформатизацію столичної освіти з міського та районних бюджетів передбачено використати 15,8 млн. грн., зокрема розподіл коштів у районах столиці такий:

Таблиця 5

№	Назва району	Передбачено в бюджеті, тис. грн.
1	Голосіївський	889,0
2	Дарницький	1706,9
3	Деснянський	1808,9
4	Дніпровський	1740,3
5	Оболонський	1244,6
6	Печерський	426,7
7	Подільський	1209,0
8	Святошинський	2599,4
9	Солом'янський	1315,7
10	Шевченківський	1380,0
11	Міський бюджет	1450,0
	Усього:	15770,5

Загальноосвітні навчальні заклади м. Києва найкраще забезпечені сучасною комп'ютерною технікою з-поміж інших міст України.

У міські освітні установи 2007 року заплановано встановити: 10 інтерактивних комплектів, 20 комп'ютерів для читального залу, 57 автоматизованих робочих місць, 4 багатофункціональних пристроїв, 6 комп'ютерних класів (15+1), 1 комп'ютерний клас (8+1), 1 проектор.

Важливою складовою інформатизації освіти також є доступ до всесвітньої мережі Інтернету. За технологією dial-up (телефонна лінія) до мережі Інтернету під'єднано 323 заклади, проте ця технологія не задовольняє сьогодні реальних потреб загальноосвітніх навчальних закладів. Необхідно переходити на більш сучасні, швидкісні види доступу. Мають швидкісний доступ до Інтернету 15 закладів освіти, 161 заклад — переважно школи-дитячі садки — не підключені до мережі.

Важливою складовою програми є інформатизація дошкільних навчальних закладів і шкільних бібліотек. 249 дошкільних навчальних закладів, тобто 47% від загальної їх кількості, обладнано комп'ютерами.

Показники комп'ютеризації та інформатизації дошкільних дитячих закладів наведені в таблиці 6.

Таблиця 6

Назва району	Кількість дошкільних навчальних закладів	Кількість дошкільних навчальних закладів, обладнаних комп'ютерами	Кількість дошкільних навчальних закладів, які потребують встановлення комп'ютерів
Голосіївський	49	30	19
Дарницький	49	49	-
Деснянський	67	2	65
Дніпровський	77	-	77
Оболонський	56	51	5
Печерський	23	19	4
Подільський	39	19	20
Святошинський	56	43	13
Солом'янський	60	9	51
Шевченківський	53	27	26
Усього:	529	249	280

350 шкільних бібліотек м. Києва обладнано комп'ютерами (81% від загальної кількості бібліотек).

У таблиці 7 наведено показники комп'ютеризації та інформатизації шкільних бібліотек.

Таблиця 7

Назва району	Кількість бібліотек	Кількість бібліотек, обладнаних комп'ютерами	Кількість бібліотек, які потребують встановлення комп'ютерів
Голосіївський	35	20	15
Дарницький	45	35	10
Деснянський	62	44	18

Дніпровський	57	57	-
Оболонський	47	47	-
Печерський	24	23	1
Подільський	36	36	-
Святошинський	48	39	9
Солом'янський	54	6	48
Шевченківський	45	43	2
Усього:	453	350	103

Створена сучасна корпоративна мережа закладів освіти м. Києва (КМЗО), а саме підключено районні управління освіти та міські установи до мультисервісної корпоративної мережі КМДА, забезпечено обмін інформацією між усіма користувачами КМЗО зі швидкістю 10 Мб/с та забезпечено системою захисту від несанкціонованих дій щодо інформації в КМЗО.

Сприяти широкому впровадженню в процес управління новітніх інформаційно-комунікаційних технологій, інтенсифікації управлінської діяльності та вдосконалювати контроль за адміністративною, господарською, навчально-виховною діяльністю закладів освіти з боку Головного та районних управлінь освіти м. Києва у двох районах столиці покликана «Інформаційно-аналітична система моніторингу освіти м. Києва» — автоматизована база даних з багаторівневою структурою.

У навчальних закладах міста продовжено роботу щодо впровадження експериментальних курсів «Комп'ютерна азбука» в 1-х класах та «Сходинки до інформатики» в 2-х класах, а також «Інформатика» у 7-х класах. Протягом року на базі Київського міського педагогічного університету ім. Б.Д. Грінченка та ліцею інформаційних технологій № 79 буде організовано та проведено навчання вчителів, які викладатимуть названі вище курси.

4. ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

Напрями розвитку дошкільної освіти відображено в проектах «Дошкілля», «Здоров'я через освіту», відповідних розділах Програми «Освіта столиці. 2006-2010 рр.».

4.1.Мережа дошкільних навчальних закладів

У м. Києві створена універсальна мережа дошкільних навчальних закладів. Дошкільною освітою охоплено 72% маленьких киян віком від 1 до 6-ти років.

У 560 навчальних закладах 74445 дітей здобувають дошкільну освіту, а саме:

- 528 дошкільних навчальних закладів комунальної форми власності;
- 14 відомчих та 18 приватних дитсадків;

Таблиця 8

Назва району	Усього	Навчально-виховні комплекси	Школи-дитячі садки			ДНЗ				Санаторні ДНЗ	Спеціальні ДНЗ
			Усього	Комунальні	Приватні	Усього	комунальні	відомчі	приватні		
Голосіївський	50		4	4		46	45		1	6	5
Дарницький	53		14	12	2	39	37		2	9	6
Деснянський	68	1	16	16		51	51			7	7
Дніпровський	78	1	9	9		68	67	1		6	4
Оболонський	61		5	5		56	51	2	3	6	5
Печерський	26					26	23	3		2	5
Подільський	43		10	10		33	29	2	2	8	3
Святошинський	59	1	14	12	2	44	44			4	5
Соломянський	66		14	12	2	52	48	4		10	8
Шевченківський	56		7	7		49	46	1	2	11	7
Усього:	560	3	93	87	6	464	511	13	10	69	56

За бажанням батьків у дошкільних навчальних закладах організовані групи з різним режимом роботи, а саме:

- 3703 групи працюють 10,5 годин (з 7.30 до 18.00);
- 19 груп — 12 годин (з 7.00 до 21.00);
- 12 груп короткотривалі (до 4 годин);
- 100 груп цілодобові.

Для дітей, яким необхідна корекція фізичного та (або) розумового розвитку, створено мережу спеціальних дитсадків і груп, зокрема:

- 173 групи для дітей з порушеннями мови;
- 114 груп для дітей з порушеннями зору;
- 11 груп для дітей з порушеннями слуху;
- 1 група для сліпих дітей;
- 51 група для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату;
- 12 груп для розумово відсталих дітей;
- 13 груп для дітей із затримкою психічного розвитку.

У цих групах отримують необхідну реабілітаційну допомогу 4,5 тис. дошкільнят, що становить 6 % від загальної кількості дітей, охоплених дошкільною освітою.

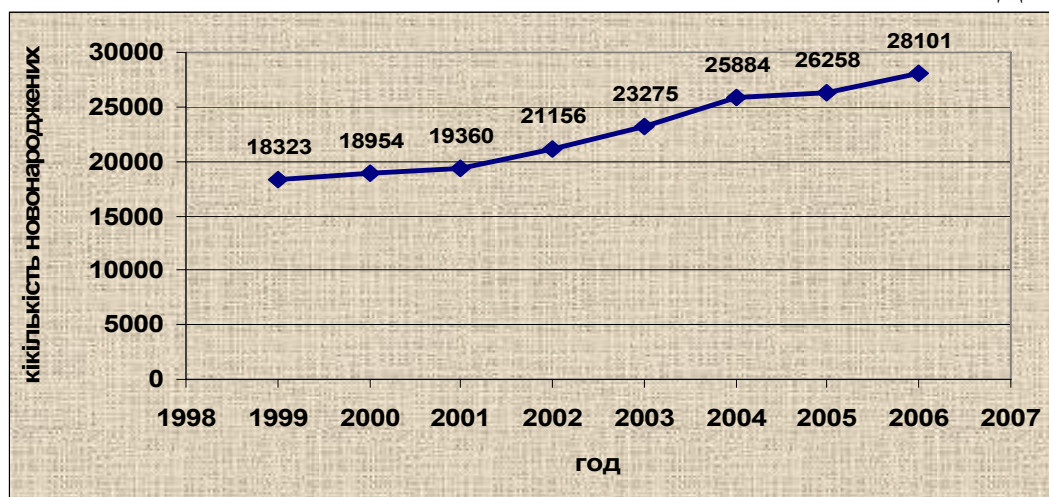
Для дітей, які потребують тривалого лікування, у Києві функціонують санаторні дошкільні заклади (групи) для різних профілів захворювань:

- 200 груп із захворюваннями органів дихання;
- 102 групи з ранніми проявами тубінфекції;
- 81 група з захворюваннями шлунково-кишкового тракту;
- 18 груп із серцево-судинними захворюваннями;
- 2 групи з психоневрологічними захворюваннями;
- 1 група із захворюваннями ендокринної системи.

Усього лікування отримують близько 8 тис. дітей.

З 1999 року в м. Києві спостерігається позитивна динаміка народжуваності, що вплинуло на контингент дітей у дитячих садках.

Діаграма 3

Для забезпечення дітей місцями в дошкільних навчальних закладах до нового 2007-2008 навчального року буде відновлено 115 непрацюючих груп за рахунок вивільнення їх з-під оренди. Одним із шляхів вирішення проблеми забезпечення дітей місцями в дитсадках є відновлення роботи вільних груп у працюючих дошкільних закладах. Як правило, це приміщення, які знаходяться в незадовільному стані або передані в оренду. Найбільше буде відновлено груп у Дарницькому (19), Голосіївському (16), Дніпровському (16) та Солом'янському (16) районах.

Загалом на підготовку дошкільних навчальних закладів комунальної форми власності до нового навчального року виділено близько 57 млн. грн. (замість 29 млн. грн. минулого року).

4.2. Харчування дітей у дошкільних навчальних закладах і пільги

Відповідно до ст.35 Закону України «Про дошкільну освіту» батьки сплачують за харчування дітей 50% від повної вартості харчування.

Сьогодні за один день перебування дитини ясельного віку в дитсадку батьки сплачують в середньому по місту 2,99 грн., а дошкільного віку — 3,97 грн.

14% сімей, діти яких відвідують дитячі садки, мають пільги за харчування, зокрема 89 дітей-сиріт, 363 дітей із малозабезпечених сімей, 1079 дітей з багатодітних сімей, 2375 дітей, які постраждали внаслідок Чорнобильської аварії, 6200 дітей, які перебувають у санаторних і спеціальних ДНЗ.

4.3. Кадрове забезпечення

Понад 8 тис. педагогів працюють у системі дошкільної освіти міста, з них: 376 вихователів–методистів, 6,5 тис. вихователів, 683 музичних керівники, 249 практичних психологів і соціальних педагогів, 333 вчителі-дефектологи, 295 інструкторів з фізичної культури. Понад 50% педагогів мають вищу освіту.

4.4. Альтернативна освіта й інновації в дошкільній освіті

Навчання та виховання дітей у київських дитячих садках здійснюється за державними програмами «Дитина» та «Малютко».

Для своєчасного виявлення, підтримки й розвитку обдарованих дітей в дошкільних закладах міста організовано навчальний процес за одним або кількома напрямками:

- художньо-естетичним (60 ДНЗ);
- фізкультурно-оздоровчим (85 ДНЗ);
- музичним (40 ДНЗ);
- екологічним (14 ДНЗ);
- гуманітарним (80 ДНЗ).

У місті діють 12 педагогічних експериментів, а саме:

- розвиток економічного мислення у дітей дошкільного віку (ДНЗ № 71, № 277, ШДС «Перші сходинок»);
- соціальна адаптація та інтеграція дітей з особливостями психофізичного розвитку (ДНЗ № 792);
- слухаємо разом (соціальна адаптація та інтеграція дітей з порушенням слуху та мови в середовище здорових однолітків (ДНЗ № 67);
- мій перший єврейський дім (ДНЗ № 429);
- формування в дітей елементів логічного мислення з використанням інформаційних технологій (ШДС «Барвінок», «Пролісок»);
- використання авторських методик навчання читання за методикою М.Зайцева та Л. Шелестової в сучасному дитячому садку (ДНЗ № 659, № 810, ШДС «Пролісок», «Євроленд»);
- впровадження сучасних технологій навчання англійської мови з використанням інтерактивних мультимедійних систем і комплексів (ШДС «Перша ластівка»).

Крім традиційних методик, у дитячих садках міста використовують альтернативні системи освіти:

- методика М. Монтесорі (Монтесорі–сад, ШДС «Монтесорі», приватний НВК «Святошинська гімназія»);
- педагогіка Рудольфа Штайнера (ШДС «Софія», приватний дитячий садок «Золота казка»);
- педагогіка С. Русової (ШДС ім. С. Русової, ДНЗ № 409).

Для формування суспільної думки про сучасну організацію дошкільної освіти, удосконалення професійної майстерності працівників дошкільної освіти Головне управління освіти і науки щороку проводять міські конкурси. У 2006-2007 н.р. проведено три конкурси: на кращу систему фізичного, музично-естетичного та екологічного виховання дітей.

Восени цього року вперше відбудеться конкурс директорів дитсадків «Керівник року».

Переможці конкурсів нагороджують цінними подарунками, представляють до нагородження, досвід роботи дитсадків та окремих педагогів узагальнює Київський міський педагогічний університет ім. Б.Д.Грінченка.

5. ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

Напрями розвитку загальної середньої освіти відображено в таких проектах Програми «Освіта столиці. 2006-2010 рр.»: «Здоров'я через освіту», «Профільне навчання», «Школа повного року навчання», «Обдарованість», «Дитина з особливими потребами», «Центр моніторингу столичної освіти», «Київський підручник», «Медійний простір освіти», «Формування єдиного інформаційного середовища».

5.1. Мережа загальноосвітніх навчальних закладів

У 2006-2007 навчальному році в мережі загальноосвітніх навчальних закладів міста було 527 установ (245851 учень). У порівнянні з попереднім навчальним роком кількість учнів зменшилась на 12603 дитини, кількість навчальних закладів залишилась сталою. Серед загальноосвітніх навчальних закладів 483 належать до комунальної та державної форм власності (у них навчається 241791 учень), 44 – приватної форми власності (4060 учнів), 7 — інших відомств (2670 учнів).

З-поміж 483 загальноосвітніх навчальних закладів комунальної та державної форми власності налічується 175 середніх загальноосвітніх шкіл, 110 спеціалізованих шкіл, 29 гімназій, 32 ліцеї, 87 шкіл-дитячих садків, 10 початкових шкіл, 27 шкіл-інтернатів, 11 вечірніх (змінних) шкіл, 2 навчально-виховних комплекси.

З-поміж 44 приватних навчальних закладів налічується 12 гімназій, 6 ліцеїв, 6 шкіл-дитячих садків, 4 початкові школи, 4 навчально-виховні комплекси, 9 середніх загальноосвітніх шкіл, 3 спеціалізовані школи.

Крім того, у місті функціонують 7 навчальних закладів інших відомств (у них навчається 2670 дітей).

Таблиця 9

Мережа загальноосвітніх навчальних закладів
у 2006-2007 навчальному році

№ за/п	Тип загальноосвітнього навчального закладу	Кількість ЗНЗ	Форма власності		
			Комуналь на та державна	Приватна	Інших відомств
1.	Середні загальноосвітні школи	184	175	9	1
2.	Початкові школи	14	10	4	-
3.	Спеціалізовані школи	113	110	3	4
4.	Гімназії	41	29	12	-
5.	Ліцеї	38	32	6	2
6.	Школи-дитячі садки	93	87	6	-
7.	Школи-інтернати	27	27	-	-
8.	Вечірні (змінні) школи	11	11	-	-
9.	Навчально-виховні комплекси	6	2	4	-
Усього закладів:		527	483	44	7

У 2006-2007 навчальному році в загальноосвітніх навчальних закладах усіх типів і форм власності міста навчався 245851 учень, з них 26843 учні 9 класів та 27097 учнів 11 класів.

За результатами навчання у 2006-2007 навчальному році 1760 випускників нагороджені медалями (на 336 менше, ніж попереднього навчального року), з них: 1232 випускники — Золотими, 528 випускників — Срібними медалями.

На початок 2006-2007 навчального року по місту Києву на обліку перебував 61 учень, що ухилився від навчання. На кінець 2006-2007 навчального року на обліку перебуває 54 учні, що свідчить про позитивну динаміку в спільних діях навчальних закладів, районних управлінь освіти, служби у справах неповнолітніх і кримінальної міліції щодо повернення дітей до навчання.

На початку 2006-2007 навчального року найбільша кількість дітей, не охоплених навчанням, була в Голосіївському та Дарницькому районах, станом на 20.05.2007 р. — у Дарницькому та Деснянському районах. Здебільшого це діти з проблемних і малозабезпечених сімей.

Таблиця 10

Кількість учнів загальноосвітніх навчальних закладів м. Києва,
не охоплених навчанням

№ за/п	Назва району	Не навчалися	
		Станом на 20.09.2006	Станом на 20.05.2007
1.	Голосіївський	11	8
2.	Дарницький	10	10
3.	Деснянський	7	10
4.	Дніпровський	4	6
5.	Оболонський	6	4
6.	Печерський	4	1
7.	Подільський	6	3
8.	Святошинський	7	8
9.	Солом'янський	3	2
10.	Шевченківський	3	2
Усього:		61	54

До 1 класів у 2007-2008 навчальному році відповідно до планових показників мають прийти 22 тисячі маленьких киян. Усі першокласники отримають подарункові набори від Київської міської державної адміністрації.

5.2. Зміст освіти

Сучасний навчальний процес має бути спрямованим на формування загальнокультурних, громадських, соціальних, здоров'язберігаючих компетентностей та вміння вчитися. У цьому полягає основна задача педагогічних колективів.

Профільне навчання

Відповідно до рекомендацій Міністерства освіти і науки України важливим інноваційним кроком у сфері освіти, зорієнтованим на диференціацію навчання, має стати перехід до профільного навчання у старшій школі.

У 2006-2007 навчальному році профільним навчанням у загальноосвітніх навчальних закладах Києва було охоплено 33708 учнів (1362 класи) 10-11 класів, що становить 80% від загальної кількості старшокласників міста.

Таблиця 11

Назва району	Усього	
	класів	учнів
	2006-2007	2006-2007
Голосіївський	73	1769
Дарницький	124	3413
Деснянський	228	5220
Дніпровський	165	4147

Оболонський	181	4151
Печерський	61	1913
Подільський	108	2370
Святошинський	141	3869
Солом'янський	140	3442
Шевченківський	141	3414
Усього по місту:	1362	33708

Рейтинговий показник профілів у 2006-2007 навчальному році був таким: філологічний напрям обрало 23% старшокласників, суспільно-гуманітарний – 19%, природничо-математичний – 18%, технологічний – 10%. Зменшилась кількість учнів, які навчалися за навчальними планами спортивного, педагогічного та художньо-естетичного профілів. У 54 закладах міста (2771 учень) використовують загальноосвітній варіант навчального плану – універсальний, у якому навчальний час рівномірно розподілений між базовими предметами.

За дорученням Міністерства освіти і науки України Головне управління освіти і науки здійснює роботу щодо розробки регіональної Програми запровадження профільного навчання на рівні кожного району.

Забезпечення підручниками

Станом на 7 серпня 2007 року учні 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів м. Києва забезпечені підручниками на 87,7% (з урахуванням книг, наявних у бібліотечних фондах), у тому числі: 1-6 та 8 класи – на 100 %; 9-11 класи – на 85-91%.

У 2007 році учні 7 класів навчатимуться за новими підручниками й посібниками згідно з навчальними планами і програмами, розрахованими на дванадцятирічний термін навчання.

У рамках проекту «Київський підручник» Програми «Освіта столиці 2006-2010 рр.» до нового навчального року будуть надруковані такі навчальні посібники:

«Християнська етика в українській культурі. Дорога Милосердя» для учнів 2 класу;

«Християнська етика в українській культурі. Дорога Доброчинності» для учнів 3 класу;

«Християнська етика в українській культурі. Дорога Мудрості» для учнів 4 класу;

«Інформатика» для учнів 7 класів;

«Англійська мова» для учнів 7 класів.

Усі ці навчальні посібники забезпечують школярів м. Києва сучасними навчально-методичними комплексами. Вони видані з врахуванням змін у навчальних програмах і навчальних планах відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту", Концепції профільного навчання у старшій школі та з урахуванням особливостей м. Києва як столиці держави.

Духовний розвиток школярів

У столиці створено умови для духовного розвитку школярів на традиціях української культури та християнських цінностей (проект «Модель національної школи»).

Відповідно до «Концептуальних засад вивчення предметів духовно-морального спрямування» та з урахуванням досвіду інших країн (Німеччини, Росії, Литви, Швеції, де освіта також є світською), на підставі наказу Головного управління освіти і науки «Про організацію педагогічного експерименту з вивчення курсу «Християнська етика в українській культурі для учнів 1 класів загальноосвітніх навчальних закладів» у 106 загальноосвітніх навчальних закладах м. Києва запроваджено експериментальний курс «Християнська етика в українській культурі». У 2006 — його вивчали 3972 першокласники (4,7% від загальної кількості учнів початкових класів).

Для організації навчально-виховного процесу створено навчальний комплекс, до якого входять програма курсу «Християнська етика в українській культурі» для учнів 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів, посібник «Християнська етика в українській культурі. Дорога добра», методичний посібник для вчителя, CD-диск з музичним супроводом. Навчальний посібник схвалений до використання в навчально-виховному процесі Міністерством освіти і науки України.

У 2006 році виданий "Збірник нормативно-правових актів і документів щодо запровадження предметів духовно-морального спрямування в систему освіти України".

За дорученням Головного управління освіти і науки у лютому 2007 року в загальноосвітніх навчальних закладах проведені батьківські збори, на яких опитано батьків учнів початкових класів щодо вивчення їх дітьми курсу «Християнська етика в українській культурі».

Відповідно до заяв батьків вивчати цей курс у 2007-2008 навчальному році виявили бажання 22306 дітей, що становить 26% від загальної кількості учнів початкових класів.

5.3. Інноваційний простір

Станом на травень 2007 року в режимі дослідно-експериментальної роботи працювало 352 навчальних заклади міста, з них за районами:

- 22 в Печерському;
- 35 в Голосіївському;
- 43 в Оболонському;
- 38 в Святошинському;
- 29 в Подільському;
- 37 в Дарницькому;
- 33 в Деснянському;
- 37 в Дніпровському;
- 37 в Солом'янському;
- 41 в Шевченківському.

У системі загальної середньої освіти столичного регіону здійснюється впровадження 50 експериментальних програм, що вирізняються за змістом й напрямками новацій. Серед загальної кількості педагогічних новацій 13 удосконалюють зміст окремих навчальних дисциплін, 16 працюють над впровадженням нових технологій у навчально-виховний процес, 3 є організаційно-управлінськими й 18 мають комплексний характер.

Відповідно до завдань Програми «Освіта столиці. 2006-2010 рр.» у минулому навчальному році:

- здійснено експертизу 21-ї дослідно-експериментальної програми;
- розширено мережу загальноосвітніх навчальних закладів інноваційного типу розвитку на основі впровадження нових експериментальних програм;
- організовано педагогічний експеримент з вивчення курсу «Християнська етика в українській культурі» для учнів 1-х класів загальноосвітніх навчальних закладів;
- організовано та проведено низку семінарів за системою вальдорфської педагогіки.

Відповідно до Програми «Освіта столиці. 2006-2010 рр.» триває робота над:

- здійсненням експертизи проекту «Школа повного року навчання»;
- підготовкою та проведенням науково-методичних семінарів за темами: «Соціальна адаптація та інтеграція у суспільство дітей з особливостями психофізичного розвитку шляхом організації їх навчання у ЗНЗ», «Дистанційне навчання дітей-інвалідів і дітей з вадами фізичного та розумового розвитку», «Перспективна освіта».

Навчальні заклади столиці опановують інноваційний простір розвитку освіти за такими напрямками:

1. Особистісно-орієнтоване навчання:

- психолого-педагогічні засоби гуманізації навчально-виховного процесу в ліцеї № 100 «Поділ»;
- особистісно зорієнтоване навчання української мови та літератури (гімназія № 154);
- культура і час (апробація програми з образотворчого мистецтва) (СШ № 287);
- компетентісно зорієнтоване навчання як напрям модернізації шкільної освіти в умовах діяльності інноваційного навчального закладу (Київський ліцей бізнесу);
- особистісно зорієнтоване навчання – шлях до розвитку особистості (СШ I-го ступеня №3 12);
- проектування особистісно-розвивального змісту навчально-виховного процесу (ЗНЗ №№ 14, 20, 310, 211, 143, 194, 231, 244, 285, 299, «Оболонь», «Потенціал», «Ластівка»);
- програма розвитку дітей «Росток» (ліцей «Еко» № 198, СЗШ № 152, СЗШ № 60, спеціалізована школа № 110 ім. К. Гапоненко, СЗШ № 160, СЗШ № 286, СЗШ № 307, СЗШ № 37, ліцей № 157, СЗШ № 170, СШ № 210, СЗШ

- № 285, СЗШ № 226, СШ № 194 “Перспектива”, СЗШ № 233, СЗШ № 240, СЗШ № 252, СШДС “Перша ластівка”, ШДС “Турбота”, СЗШ № 62);
- вплив інтегративно-діяльнісного підходу на формування та розвиток інтелектуальних здібностей особистості (за науково-педагогічним проектом “Росток”) (СЗШ № 251 ім. Хо Ши Міна);
  - дослідницька діяльність старшокласників у процесі навчання історії в школі (гімназія № 143);
  - формування особистості, здатної до самореалізації в умовах динамічного розвитку гімназії в системі 12-річної школи (гімназія № 117 ім. Лесі Українки);
  - творча обдарованість (СШ I-го ступеня № 327).
2. Упровадження інтерактивних технологій навчання. Комп’ютерна грамотність:
- упровадження інтерактивних технологій навчання в навчальний процес (гімназія № 178);
  - упровадження сучасних технологій навчання англійської мови шляхом використання інтерактивних мультимедійних систем та комплексів компанії EduSoft для дітей віком від 5 до 11 років (СШДС “Перша ластівка”);
  - інформатика. Інформаційні технології (програма для 5-11 класів) (гімназія ім. О.С. Пушкіна № 153);
3. Моделі загальноосвітніх навчальних закладів:
- школа екстернів (ЗНЗ «Школа екстернів»); Школа проектної діяльності (гімназія № 59 ім. О.М. Бойченка, спеціалізована школа “Інтелект”);
  - школа педагогічної творчості (ліцей № 100 «Поділ»);
  - школа повного дня (СШ №№ 98, 112 ім. Т. Шевченка, 247, 254, Ліцей 100 «Поділ», Києво-Печерський ліцей «Лідер» № 171, ліцей «Наукова зміна», Технічний ліцей, гімназія «Ерудит», СЗШ № 226);
  - формування духовності особистості на засадах традиційних національних цінностей в умовах навчально-виховного закладу нового типу (Український колеж № 272 ім. В. Сухомлинського);
  - розробка моделі жіночої освіти та виховання в умовах гімназії-інтернату (гімназія-інтернат № 13);
  - школа самоосвіти (вечірня /змінна/ СЗШ № 8);
  - моделювання освітнього середовища в спеціалізованій школі (на базі спеціалізованої школи № 323);
  - школа здоров’я – школа розвитку (ЗНЗ № 17);
  - школа «Міленіум» (спеціалізована школа № 318).
4. Забезпечення прозорості та об’єктивної системи оцінювання знань учнів:
- рівневе навчання та рівнево-ступеневе оцінювання (на базі Політехнічного ліцею НТУУ «КПІ»).
5. Забезпечення рівного доступу кожної дитини до якісної освіти:

- соціальна адаптація та інтеграція у суспільство дітей з особливостями психофізичного розвитку шляхом організації їх навчання у ЗНЗ (ШДС «Барвінок», ШДС «Паросток», СЗШ № 36, ДНЗ №792);
  - психологічна адаптація до процесу навчання дітей шкільного віку з особливостями психофізичного розвитку в умовах школи (на базі СЗШ № 226);
  - дистанційне навчання дітей-інвалідів і дітей з вадами фізичного та розумового розвитку (спеціальна загальноосвітня школа «Надія» для дітей з вадами фізичного та розумового розвитку);
  - інтегроване навчання дітей з обмеженими фізичними можливостями в умовах середньої загальноосвітньої школи (СЗШ № 168);
  - слухаємо разом (соціалізація та інтеграція дітей дошкільного віку з порушеннями слуху та мовлення у середовище однолітків) (ДНЗ № 67).
6. Інтеграція у європейський освітній простір:
- Інтеросвіта (на базі Міжнародної школи “Меридіан”).
7. Кадрове забезпечення:
- оновлення системи управління персоналом у Святошинській гімназії на засадах сучасного менеджменту (Навчально-виховний комплекс “Святошинська гімназія”).
8. Перехід до профільного навчання:
- допрофільне і профільне навчання учнів (СШ № 130);
  - особистісно зорієнтовані технології естетичного виховання школярів в умовах переходу на дванадцятирічне та профнавчання (СЗШ № 219);
  - орієнтир. Розвиток особистісної здатності учнів до соціально-необхідної діяльності (СШ № 96, СШ № 220, СШ № 197 ім. Д Луценка, СЗШ № 1, СЗШ № 206, ШДС «Перші сходинок», СШ № 41, ДНЗ № 71, ДНЗ № 251, ДНЗ № 277, СЗШ № 161, СЗШ № 37, СЗШ № 62, СЗШ № 295 I-го ступеня, ШДС “Позняки”, гімназія «Діалог», гімназія № 191 ім. П. Тичини);
  - система ступеневої допрофесійної та професійної підготовки фахівців «Перспективна освіта» (СЗШ №№ 8, 11, 27, 29, 58, 85, 124, 140, 163, 175, 180, 188, 214, 231, 234, СШ №№ 165, 200, 323, гімназії «Діалог» і «Оболонь»).
9. Здоров’єзберігаючі технології:
- організаційно-педагогічний супровід здорового способу життєдіяльності дитини (СЗШ «Співтворчість»);
  - освіта і здоров’я крокують разом (СЗШ № 231);
  - збереження і зміцнення здоров’я учнів в умовах сучасного навчального закладу (гімназія № 59 ім. О.М. Бойченка).

У навчальних закладах міста з вересня нового навчального року впроваджуватимуться такі експериментальні програми:

1. «Школа повного року навчання» (СЗШ № 23 Деснянського району та № 279 Солом’янського району).
2. Соціально-етичний маркетинг у педагогічці й організації культурного дозвілля школярів (СШ № 267);

3. Розробка й упровадження акмеологічної моделі (системи) ліцею. Вплив структурних компонентів акмеологічної моделі на виховання успішної особистості (Український гуманітарний ліцей КНУ ім. Т. Шевченка);
4. Розвиток інтелектуальної національно-свідомої особистості з активної державотворчою позицією (Український гуманітарний ліцей КНУ ім. Т. Шевченка);
5. Інклюзивна освіта дітей з синдромом Дауна в дошкільних навчальних закладах (ДНЗ №№ 606, 665);
6. Програма ендоекологічної безпеки здоров'я дітей в умовах спеціального дошкільного закладу – «Майбутнє нації») (ДНЗ №№ 340, 773, 166, 148, 527, 298, 518, 483, 428, ШДС «Журавлик», «Волошка»).

5.4. Обдарована дитина

104 учні столичних шкіл стали призерами Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових дисциплін. Найбільша кількість переможців традиційно (другий рік поспіль) з математики (18), німецької (11), французької (8) мов, економіки (8), фізики (8).

Таблиця 12

Результати
участі команд м. Києва у IV етапі
Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових дисциплін у 2007 році

№ за/п	Назва предмета	Кількість учасників	Усього призерів	I	II	III
1	Українська мова та література	3	3	1	1	1
2	Англійська мова	10	7	2	4	1
3	Французька мова	8	8	4	2	2
4	Німецька мова	14	11	6	4	1
5	Іспанська мова	7	7	-	4	3
6	Математика	19	18	5	10	3
7	Фізика	9	8	2	3	3
8	Хімія	8	6	1	2	3
9	Біологія з екологією	8	6	1	2	3
10	Географія	8	4	2	2	-
11	Економіка	10	8	-	6	2
12	Історія	8	5	2	-	3
13	Правознавство	7	2	1	-	1
14	Інформатика	6	6	3	2	1
15	Трудове навчання	6	5	1	2	2
	Усього;	131	104	31	44	29

У рамках реалізації проекту “Обдарованість” програми “Освіта столиці. 2006-2010 рр.» у 2006-2007 н.р. проведено заходи:

- установчу сесію керівників районних і шкільних наукових товариств учнів-членів Київської Малої академії наук «Дослідник»;

- II (міський) етап Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт членів Київського територіального відділення Малої академії наук України (Київської МАН «Дослідник»);

- організовано участь членів Київської Малої академії наук «Дослідник» у III етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт;

- засновано одноразову стипендію Київського міського голови переможцям II (міського) етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт членів Малої академії наук України та III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових дисциплін;

- організовано та проведено весняну підсумкову сесію членів Київського територіального відділення Малої академії наук України (Київської МАН «Дослідник») з провідними науковцями Національної академії наук України;

- забезпечено проведення I, II та III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових дисциплін;

- забезпечено проведення спеціальних олімпіад та інтелектуально-творчих конкурсів, фестивалів для учнів молодшого та середнього шкільного віку, а саме:

- Київської осінньої олімпіади «Юні математичні таланти – 2006» для учнів 8-11 класів;
- Міжнародного конкурсу з українознавства для учнів 9-11 класів;
- Всеукраїнського турніру юних правознавців;
- Всеукраїнського учнівського конкурсу під гаслом «Об’єднаймося ж, брати мої!», присвяченого Шевченківським дням;
- Міжнародного дитячого конкурсу з української мови ім. Петра Яцика;
- Всеукраїнського конкурсу на кращий учнівський твір у рамках програми «Європа в школі»;
- Всеукраїнської Інтернет-олімпіади з інформатики «NetOI-2007»;
- Міжнародного математичного конкурсу «Кенгуру-2007»;
- Всеукраїнського конкурсу юних дослідників і винахідників «Едісони XXI століття» для учнів 5-8 класів;

- проведено щорічну загальноміську акцію «Гордість і надія столиці», на якій відзначено обдарованих учнів – переможців міжнародних, всеукраїнських олімпіад, конкурсів, змагань, фестивалів у номінаціях «Інтелект і талант» (34 учнів), «Грація і сила» (9 учнів), «Творчість і натхнення» - (16 учнів), «Авторитет і лідерство» (9 учнів);

- узято участь у Всеукраїнській нараді «Про підсумки діяльності Малої академії наук України»;

- вивчено питання щодо створення у Київському палаці дітей та юнацтва науково-методичного відділу з координації діяльності Київської Малої академії наук «Дослідник»;
- здійснюється координація діяльності наукових товариств, лабораторій, гуртків, секцій, творчих об'єднань учнівської молоді;
- узято участь в організації та проведенні науково-методичного семінару з методистами районних науково-методичних центрів і заступниками директорів з наукової роботи загальноосвітніх навчальних закладів;
- розроблено програму загальноосвітніх заходів (семінарів, конференцій) для керівників загальноосвітніх навчальних закладів, спрямованих на розповсюдження та презентацію кращого педагогічного досвіду організації науково-дослідницької діяльності школярів;
- налагоджено зв'язки з міжнародними організаціями, діяльність яких спрямована на пошук і навчання обдарованих дітей;
- оновлено регіональний інформаційно-аналітичний банк даних «Обдарована дитина»;
- забезпечено організацію оздоровчих і профільних таборів, змін, семінарів для обдарованих дітей та молоді у канікулярний час.

5.4. Зовнішнє незалежне оцінювання

У квітні 2007 року понад 20 тисяч випускників одинадцятих класів міста (94,2 % від загальної кількості випускників цього року) брали участь у зовнішньому оцінюванні з української мови, математики та історії.

Для проведення ЗНО здійснено навчання керівників пунктів тестування, їх дублерів (166 ос.), інструкторів (3669 ос.), екзаменаторів-предметників (ос.).

Підготовлені пункти перевірки відкритої частини тестових завдань (3 пункти на базі установ профтехосвіти м. Києва) та організована перевірка відкритої частини тестових завдань з української мови (20619 робіт), математики (8202 роботи), історії (11801 робота).

За статистичними даними, наданими Українським центром оцінювання якості освіти, на зовнішнє незалежне оцінювання з:

- української мови з'явилися 20622 випускники (це найбільший показник в Україні);
- історії — 11750 випускників (це найбільший показник в Україні. Для порівняння: у Харківській області таких учнів було 9900, а у Львівській — 6859);
- математики — 8218 випускників (це третій показник в Україні після Харківської (9780 уч.) та Львівської (9152 уч.) областей).

У столиці в зовнішньому незалежному оцінюванні брала участь найбільша кількість випускників – 94,2 % (Харківська область – 81,8 %, Львівська – 64 %, м. Севастополь – 15,1 %).

Якщо порівняти результати названих вище областей з Києвом, то видно, що випускники столиці мали найкращі бали навчальних досягнень з

української мови та математики (на другому місці Львівська область; на третьому – Харківська). З історії кращі результати мали випускники Львівської області, на другому місці м. Київ; на третьому – Харківська область.

За висновками Українського центру оцінювання якості освіти випускники в основному висловили позитивне ставлення до проведення тестування як форми оцінювання знань. Результати репрезентативного анкетування учасників ЗНО дають підстави стверджувати, що загалом позитивно ставляться до ЗНО 69% респондентів, негативно — 19%.

Перевагами ЗНО учні вважають:

- незалежне, більш об'єктивне оцінювання — 29%;
- рівні умови для всіх учасників — 44%;
- можливість зарахувати результати ЗНО як ДПА та вступний іспит до ВНЗ — 35%.

Ставлення дорослих до ЗНО відображено в таблиці:

Таблиця 13

	Позитивне ставлення	Негативне ставлення
Батьки	43 %	7,8 %
Учителі	54 %	5,6 %
Адміністратори	54,7 %	1,2 %

Як видно з таблиці, більше не задоволені зовнішнім оцінюванням батьки, майже повністю підтримують його запровадження керівники навчальних закладів.

Не варто залишати поза увагою думку, висловлену випускниками в анкетах щодо змісту тестових завдань. 42,9 % респондентів вважають, що зміст тестових завдань частково відповідав матеріалу, який вони вивчали у школі, 28,3 % вказують, що тест був значно ширшим за змістом, ніж шкільна програма. 70 % учнів висловили думку про те, що тест виявився складнішим, ніж завдання традиційного шкільного екзамену.

Відповідно до офіційного звіту Українського центру оцінювання якості освіти «Про проведення зовнішнього незалежного оцінювання знань випускників загальноосвітніх навчальних закладів України у 2007 році» у зовнішньому незалежному оцінюванні (ЗНО) брали участь випускники з:

- середніх загальноосвітніх шкіл — 61,2%;
- спеціалізованих шкіл – 12%;
- ліцеїв – 10,4%;
- гімназій – 9,3%;
- навчально-виховних комплексів – 5,9%;
- колегіумів – 0,6%;
- інших навчальних закладів – 0,4%;
- інтернатів – 0,2 %.

Таблиця 14

Розподіл результатів зовнішнього оцінювання (у %) за типами навчальних закладів (всеукраїнський показник)

	Укр. мова		Історія		Математика	
	Високий	Початковий	Високий	Початковий	Високий	Початковий
Гімназії	19,7	2,6	18,5	3,5	11,1	7,2
Ліцеї	16,8	2,1	18,8	3,6	17,8	5,4
Спеціалізовані школи	13,3	4,5	11,3	5,4	8,1	9,8
Середні загальноосвітні школи	6,9	8,6	7,7	7,1	2,9	16,8
Школи-інтернати	8,7	12,2	9,8	10,4	5,1	16,3

(Відповідно до офіційного звіту Українського центру оцінювання якості освіти «Про проведення зовнішнього незалежного оцінювання знань випускників загальноосвітніх навчальних закладів України у 2007 році»)

Таблиця 15

Розподіл результатів зовнішнього незалежного оцінювання (у %) за типами навчальних закладів (м. Київ)

	Частка учасників	Укр. мова		Частка учасників	Історія		Частка учасників	Математика	
		Рівень навчальних досягнень			Рівень навчальних досягнень			Рівень навчальних досягнень	
		В	П		В	П		В	П
Гімназії	9,6	22,1	1,8	8,6	18,9	3,4	10,6	13,4	4,4
Ліцеї	15,2	20,8	1,0	9,7	22	4	23,4	27,8	3,3
Спеціалізовані школи	30,4	11,8	4,6	33,1	8,9	6,4	27	4,5	11,9
Інші	0,7	24,6	-	0,7	20,9	1,2	0,6	9,4	5,7
Навчально-виховні комплекси	0,5	9	2,7	0,6	7,3	4,4	0,2	-	7,7
Школи-інтернати	0,1	18,2	27,3	0,1	13,33	6,7	Не проаналізовано		
Середні загальноосвітні школи	43,5	5	10,3	47,2	4,8	11,4	38,2	3,2	18,8

(Відповідно до офіційного звіту Українського центру оцінювання якості освіти «Про проведення зовнішнього незалежного оцінювання знань випускників загальноосвітніх навчальних закладів України у 2007 році»)

Результати зовнішнього оцінювання у % за предметами

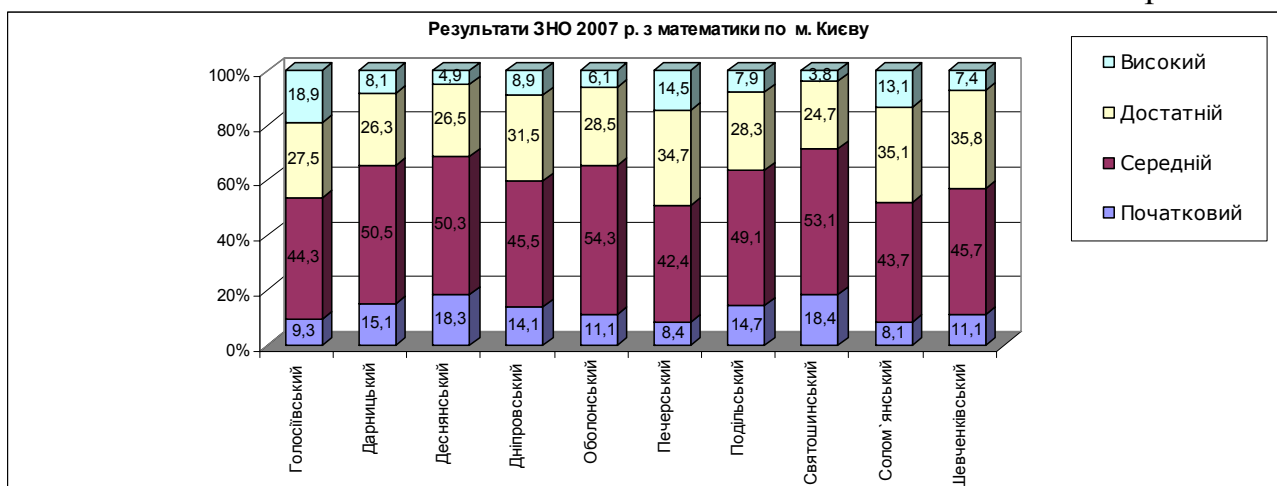
у розрізі районів міста

Таблиця 16

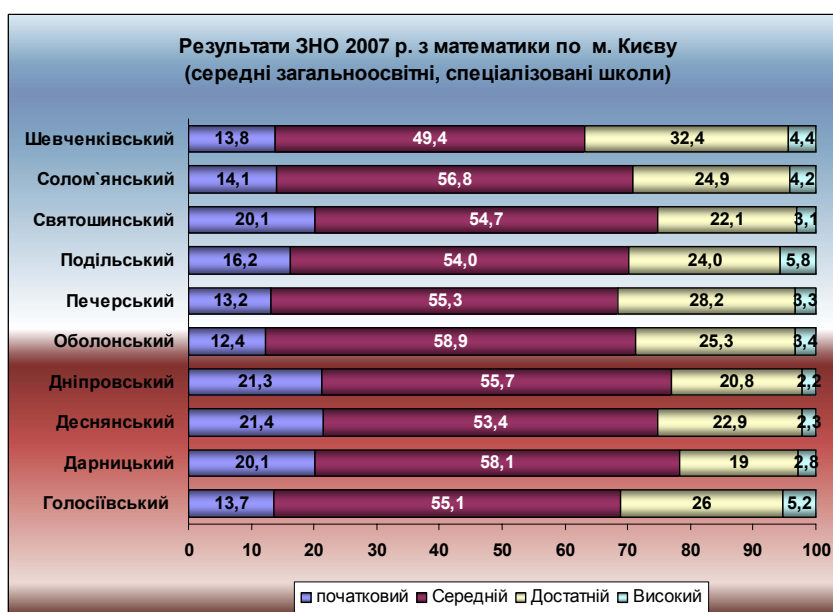
МАТЕМАТИКА

Назва району	Середні загальноосвітні та спеціалізовані школи				Гімназії та ліцеї			
	Високий	Достатній	Середній	Початковий	Високий	Достатній	Середній	Початковий
Голосіївський	5,2	26	55,1	13,7	45,4	30,6	23,2	0,8
Дарницький	2,8	19	58,1	20,1	20,7	43,1	32,8	3,4
Деснянський	2,3	22,9	53,4	21,4	15,0	39,8	38,3	6,9
Дніпровський	2,2	20,8	55,7	21,3	17,8	45,4	32,1	4,7
Оболонський	3,4	25,3	58,9	12,4	14,4	37,6	40,9	7,2
Печерський	3,3	28,2	55,3	13,2	23,5	39,8	32,2	4,5
Подільський	5,8	24,0	54,0	16,2	20,3	54,1	20,2	5,4
Святошинський	3,1	22,1	54,7	20,1	9,4	41,5	41,5	7,6
Солом'янський	4,2	24,9	56,8	14,1	20,7	43,9	32,6	2,8
Шевченківський	4,4	32,4	49,4	13,8	13,6	42,7	38,4	5,3

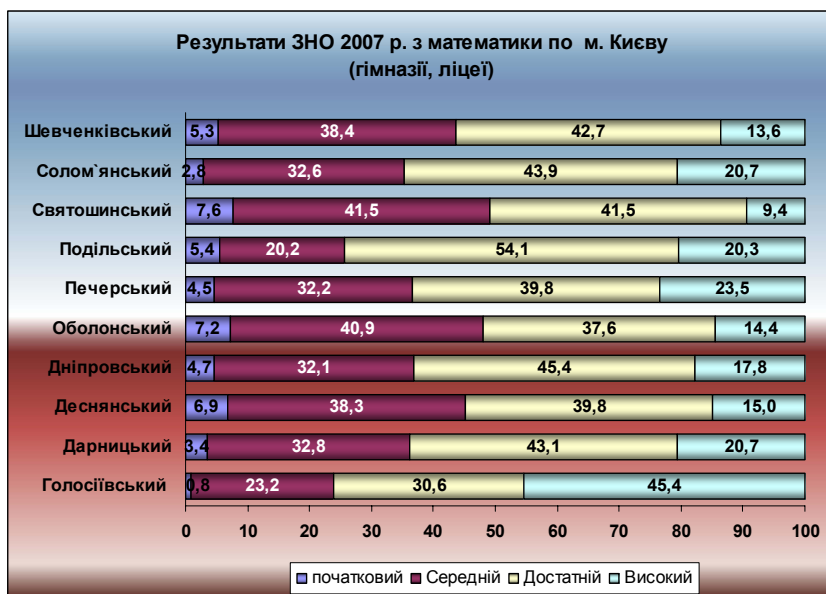
Гістограма 3

Гістограма 4

Гістограма 5

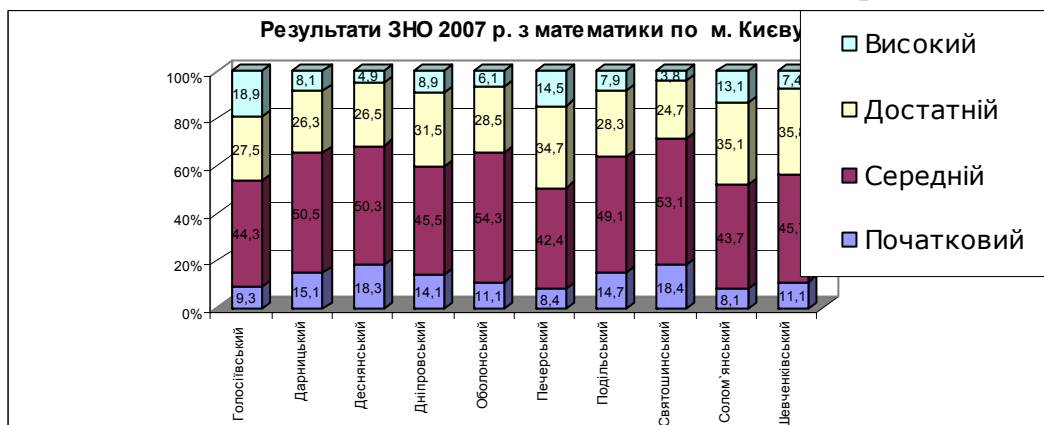

Таблиця 17

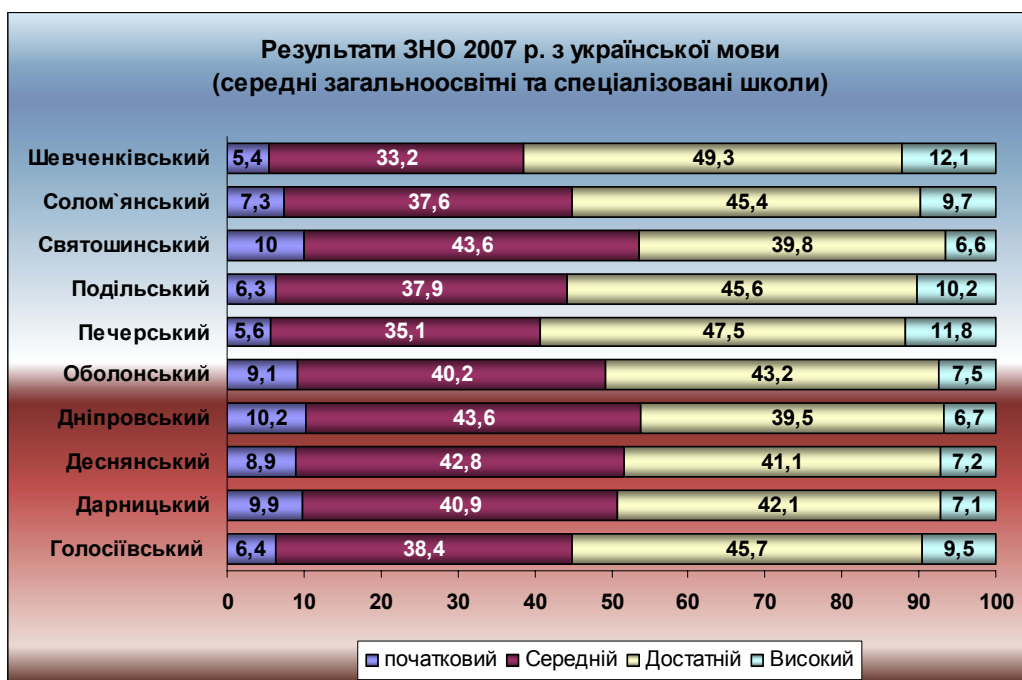
УКРАЇНСЬКА МОВА

Назва району	Середні загальноосвітні та спеціалізовані школи				Гімназії та ліцеї			
	Високий	Достатній	Середній	Початковий	Високий	Достатній	Середній	Початковий
Голосіївський	9,5	45,7	38,4	6,4	34,8	52,1	12,5	0,6
Дарницький	7,1	42,1	40,9	9,9	21,2	55,5	21,1	2,2
Деснянський	7,2	41,1	42,8	8,9	23,9	54,9	16,7	4,5
Дніпровський	6,7	39,5	43,6	10,2	20,0	61,2	18,1	0,7
Оболонський	7,5	43,2	40,2	9,1	14,9	51	31,2	3,2
Печерський	11,8	47,5	35,1	5,6	26,1	52,8	19,9	1,2
Подільський	10,2	45,6	37,9	6,3	20,6	63,8	15,6	0
Святошинський	6,6	39,8	43,6	10	16,0	54,9	26,7	2,4
Солом'янський	9,7	45,4	37,6	7,3	16,9	63,2	18,8	1,1
Шевченківський	12,1	49,3	33,2	5,4	19,4	61	19,1	0,5

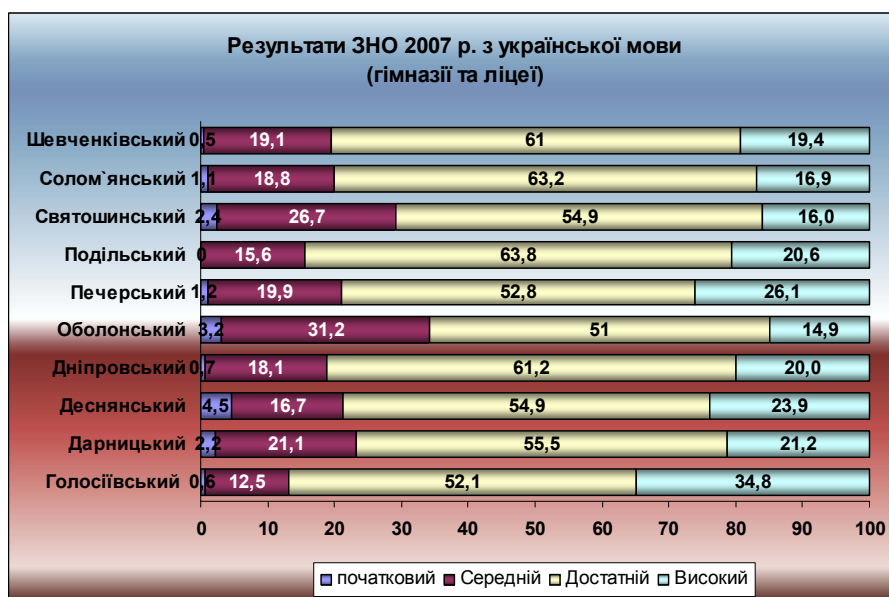
Гістограма 6

Гістограма 7

Гістограма 8

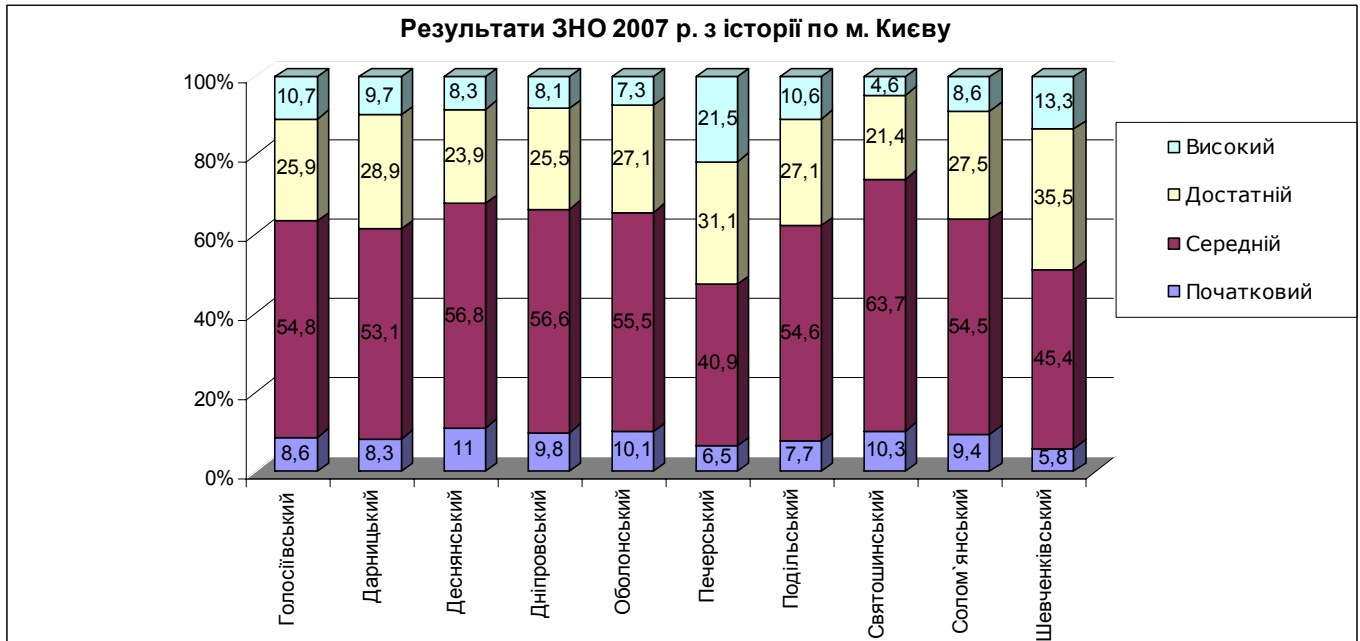
Таблиця 18

ІСТОРІЯ

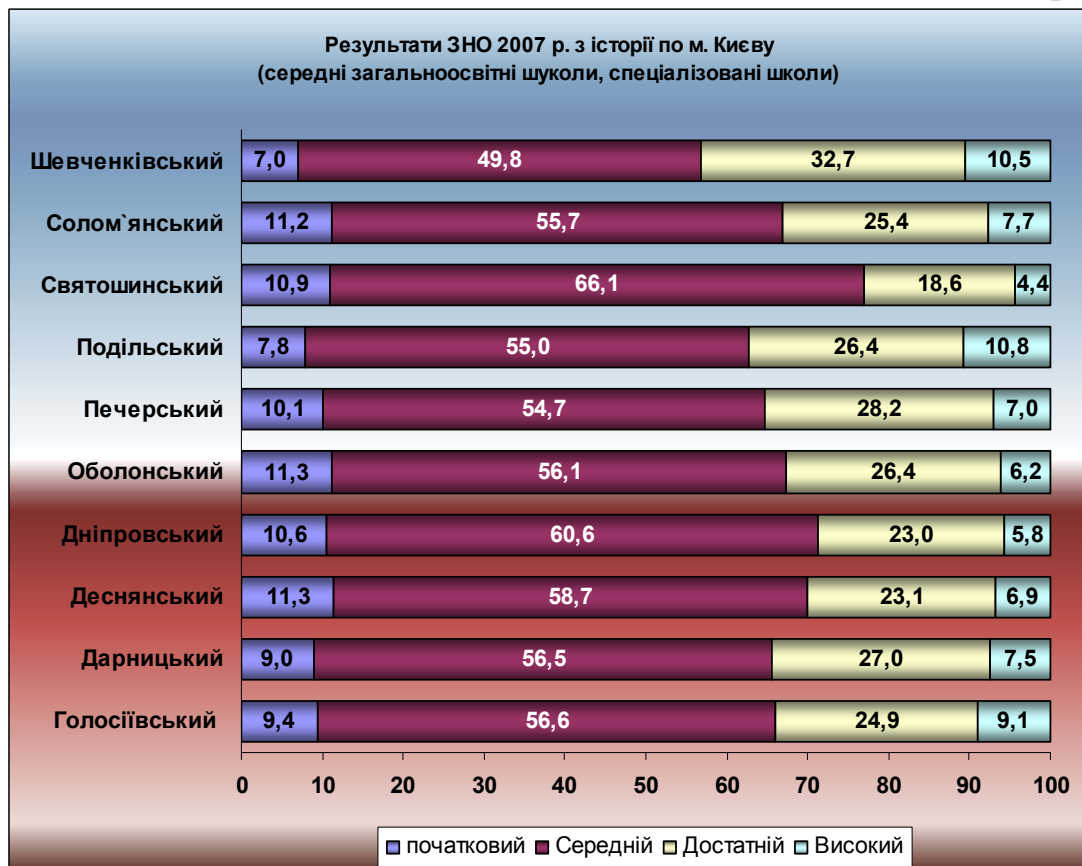
№ з/п	Назва району	Середні загальноосвітні та спеціалізовані школи				Гімназії, ліцеї			
		Високий	Достатній	Середній	Початковий	Високий	Достатній	Середній	Початковий
1	Голосіївський	9,1	24,9	56,6	9,4	22,5	33,6	41,8	2,1
2	Дарницький	7,5	27,0	56,5	9,0	21,4	38,9	35,3	4,4
3	Деснянський	6,9	23,1	58,7	11,3	19,9	31,2	40,3	8,6
4	Дніпровський	5,8	23,0	60,6	10,6	18,9	37,7	37,9	5,5
5	Оболонський	6,2	26,4	56,1	11,3	11,6	29,6	53,4	5,4
6	Печерський	7,0	28,2	54,7	10,1	32,0	33,1	31,0	3,9
7	Подільський	10,8	26,4	55,0	7,8	10,0	35,0	50,0	5,0
8	Святошинський	4,4	18,6	66,1	10,9	7,3	41,9	46,0	4,8
9	Солом'янський	7,7	25,4	55,7	11,2	12,4	36,2	49,3	2,1

10	Шевченківський	10,5	32,7	49,8	7,0	22,8	44,8	30,9	1,5
----	----------------	------	------	------	-----	------	------	------	-----

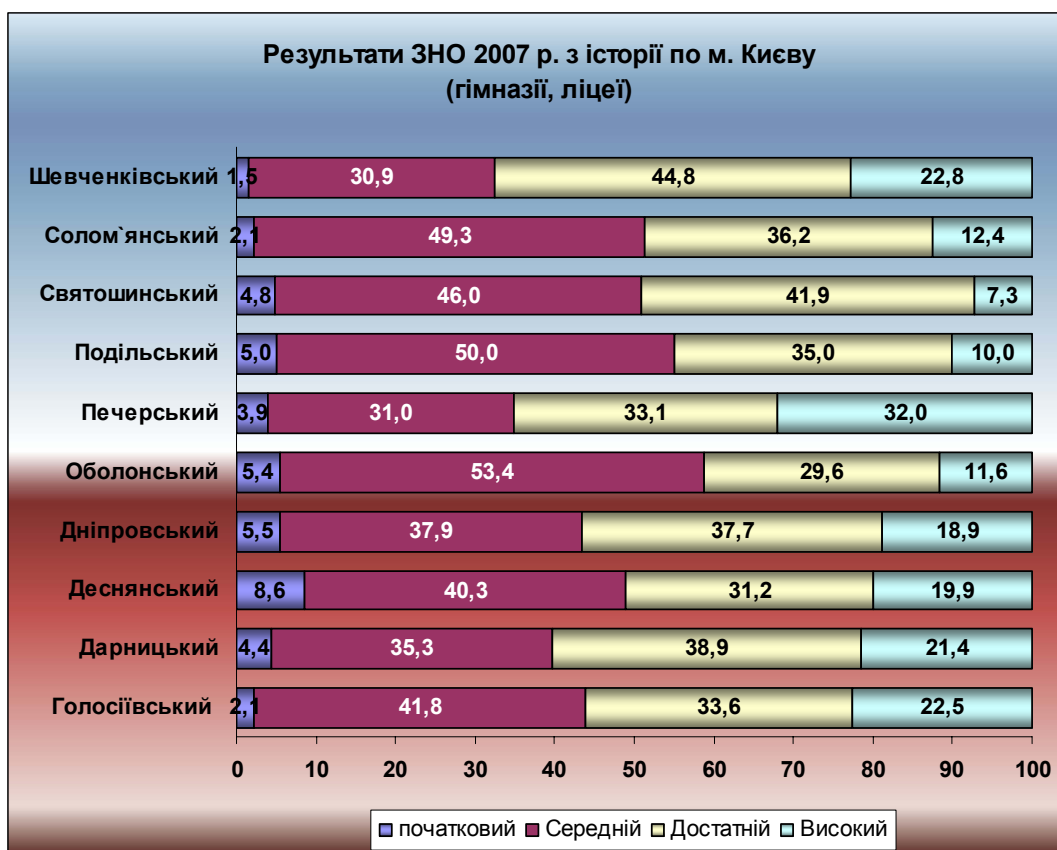
Гістограма 9

Гістограма 10

Гістограма 11

Результатами зовнішнього незалежного оцінювання з української мови у м. Києві скористались у 2006-2007 навчальному році 974 медалісти, що становило 55 % від їх загальної кількості.

За висновками Українського центру оцінювання якості освіти 11 випускників київських шкіл за результатами тестування набрали з різних предметів по 200 балів, з них:

- 6 випускників Печерського району (гімназія № 117; Український гуманітарний ліцей; гімназія № 32; гімназія № 56; Києво-Печерський ліцей «Лідер» № 171; Кловський ліцей № 77);
- 4 учні Голосіївського району (Український фізико-математичний ліцей);
- 1 випускниця Оболонського району (середня загальноосвітня школа № 170).

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України у 2008 році буде проведено зовнішнє незалежне оцінювання навчальних досягнень випускників 2008 та попередніх років.

5.5. Моніторингові дослідження якості освіти

Постійні динамічні процеси, які відбуваються в освітній галузі України нині, впливають на якість освітніх послуг, які пропонує учням і їхнім батькам сучасна школа.

Проте сьогодні ми не маємо достатньо повної та об'єктивної інформації про ефективність діяльності навчальних закладів, про рівень підготовки, який вони забезпечують.

Сприяти поліпшенню якості освіти в столиці має моніторинг — спеціальний метод системного дослідження, який забезпечує постійне отримання інформації щодо стану того чи іншого соціального процесу або соціальної ситуації, тобто йдеться про систему збирання, опрацювання, аналізу та розповсюдження інформації про стан освітньої галузі в цілому та окремих її елементів.

З цією метою створено Центр моніторингу столичної освіти. Результати досліджень дадуть можливість владі і громадськості отримати об'єктивну картину стану системи освіти та цілеспрямовано підвищувати якість її роботи. Діяльність Центру буде спрямована на відстеження потужностей і потреб освітньої галузі міста, вироблення стратегії розвитку, здійснення об'єктивного оцінювання виконання Програми розвитку столичної освіти, забезпечення якості освітніх процесів і навчальних досягнень школярів, вивчення запитів мешканців столиці щодо їхньої задоволеності освітніми послугами тощо. Об'єктивність оцінювання якості освіти буде досягатися за рахунок залучення автоматизованої системи — програмно-технологічного комплексу, призначеного для отримання об'єктивної інформації про функціонування загальноосвітніх навчальних закладів, їх викладацький та учнівський склад. Центр також займатиметься опитуванням думки батьків і громадськості щодо роботи навчальних закладів міста.

24 травня 2007 року вперше в столиці було проведено дослідження рівня математичної освіти учнів 9-х класів. Його ініціатором виступило Головне управління освіти і науки м. Києва, а впроваджувальною агенцією — Центр моніторингу столичної освіти та Київський міський педагогічний університет ім. Б. Грінченка.

Мета дослідження — визначити наявний стан засвоєння програмового матеріалу з математики за курс основної школи і тенденції розвитку математичної підготовки учнів 9-х класів.

Завдання, визначені в програмі проведення дослідження, виконані повністю. За його результатами підготовлений звіт, який знайомить освітян м. Києва, учнів та їхніх батьків, усіх зацікавлених у розвитку освітньої галузі столиці.

Вважаємо за необхідне підкреслити важливість і ефективність методу тестування, оскільки його застосування надає можливість з досить високою статистичною точністю аналізувати процес здобування освіти, а також своєчасно долати недоліки і орієнтуватися в перспективах розвитку.

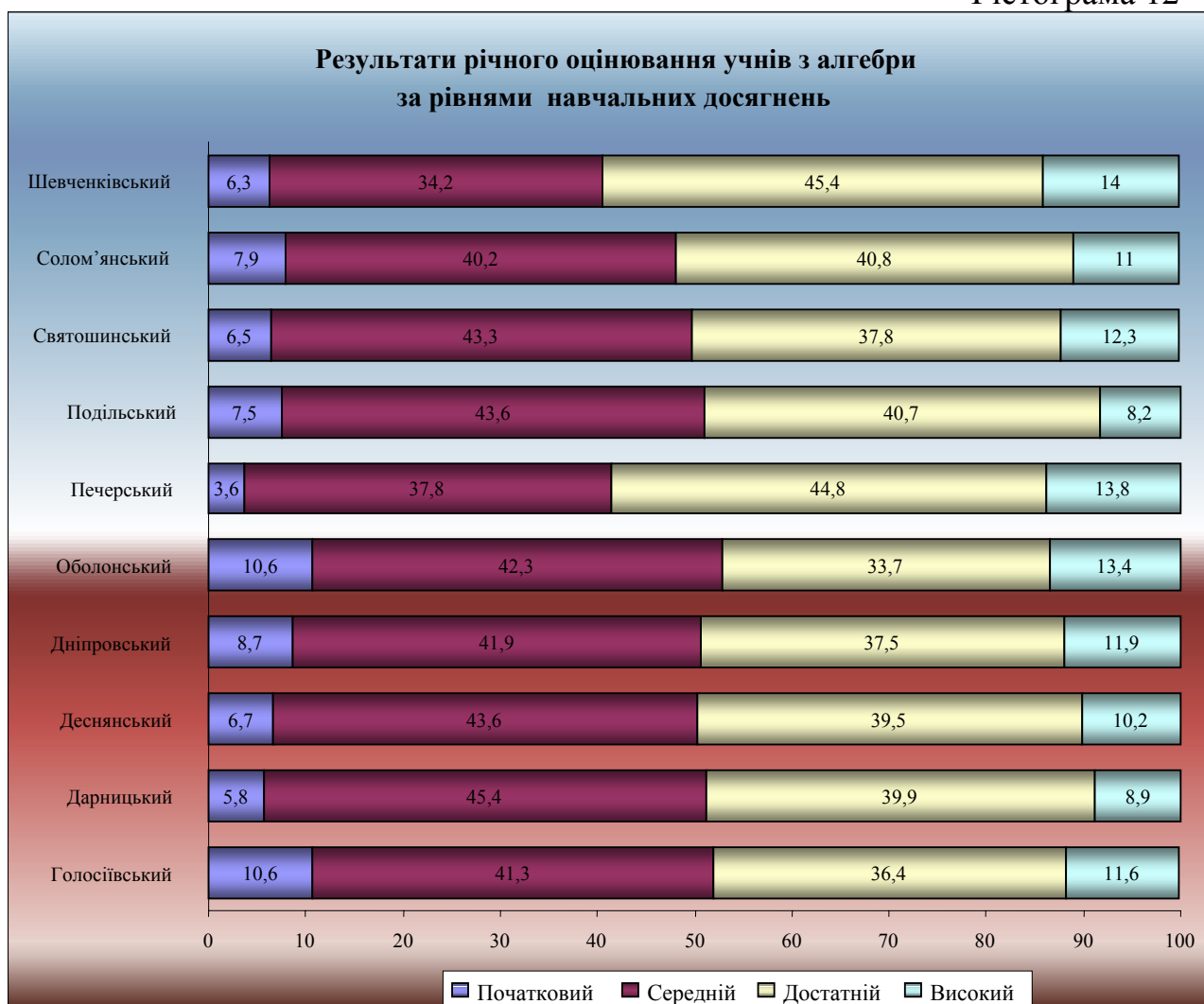
Урахування результатів дослідження дозволить учителю й управлінцю удосконалювати навчальний процес, а учневі отримати додаткову можливість незалежного оцінювання рівня його навчальних досягнень

У дослідженні рівня математичної освіти взяли участь 23 599 дев'ятикласників усіх районів Києва.

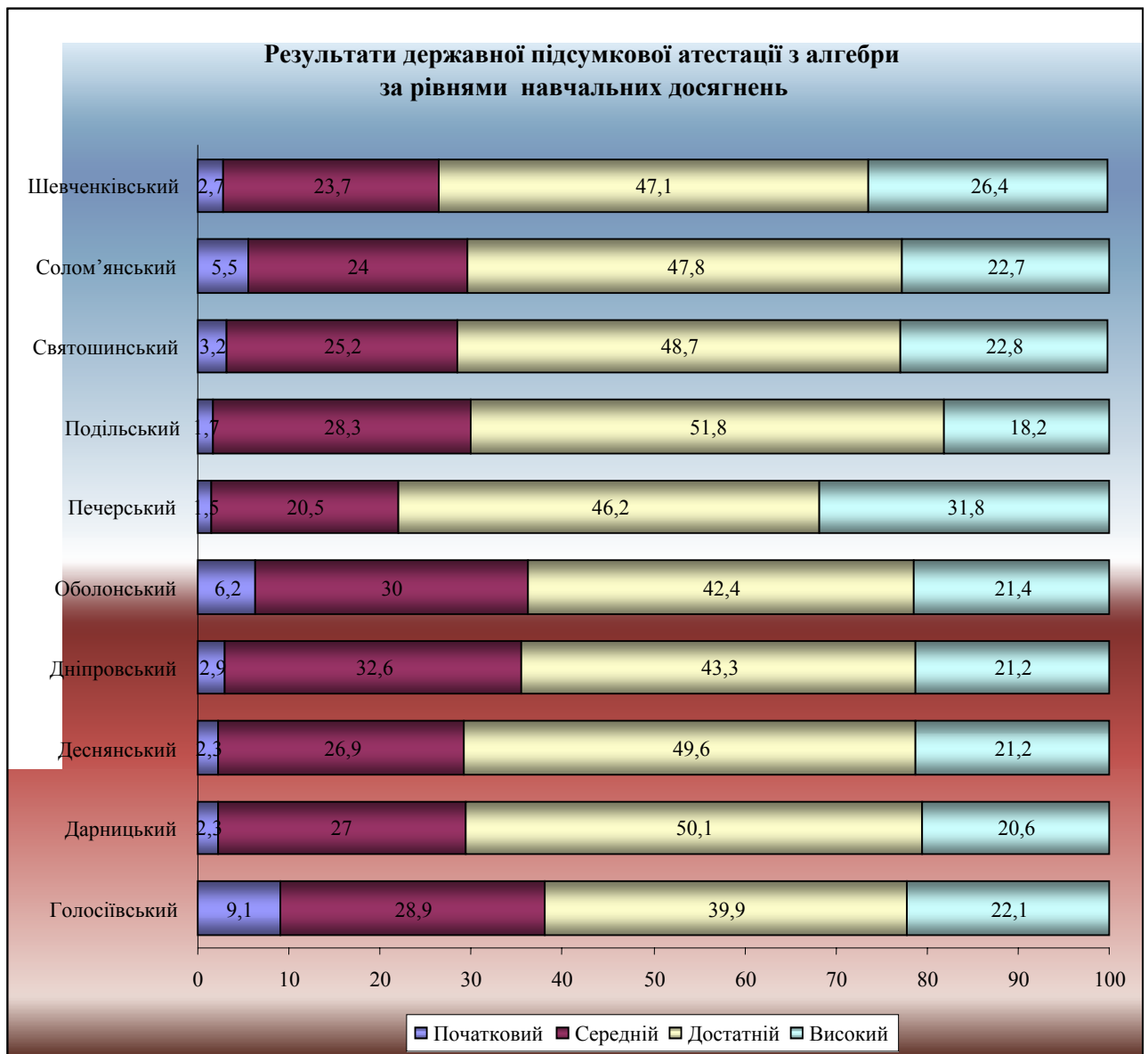
Одним із завдань дослідження було порівняти результати річного оцінювання, державної підсумкової атестації та проведеного дослідження

рівня математичної освіти за районами міста (гістограми розподілу за рівнями навчальних досягнень наведено нижче).

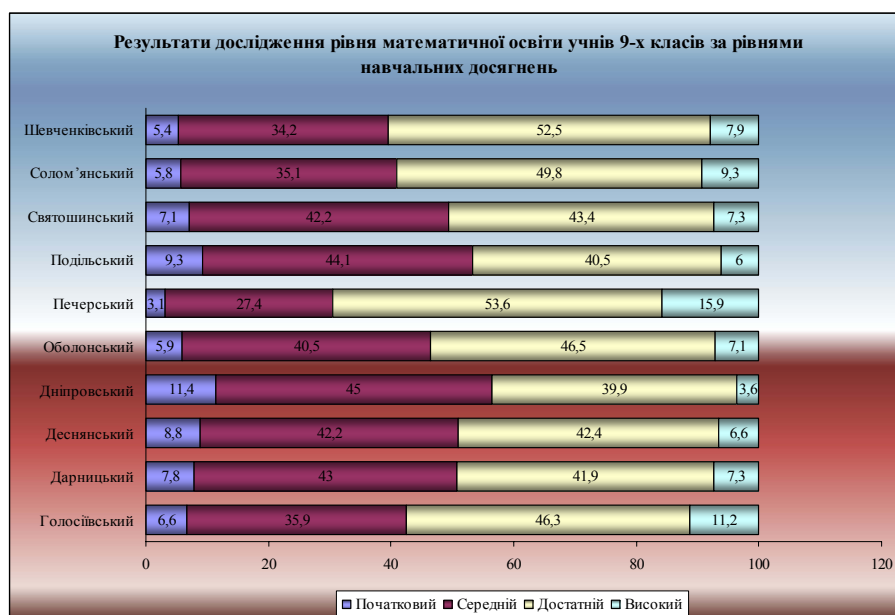
Гістограма 12

Гістограма 13

Гістограма 14

Дослідження рівня математичної освіти учнів 9-х класів проведено відповідно до програми. Цілі і завдання моніторингового дослідження виконано повністю.

Отримані такі результати:

- підготовлено надійний інструментарій, що дозволяє підвищити об'єктивність отриманої управлінської, методичної та педагогічної інформації, яка необхідна для формування в м. Києві освітніх систем різних рівнів;
- відпрацьована процедура проведення масових досліджень, апробовано алгоритм проведення досліджень для вивчення рівня навчальних досягнень учнів з предметів;
- забезпечена нормативна основа і фінансова підтримка дослідження;
- зібрано необхідний фактичний матеріал для корекції стандартів математичної освіти як результату навчання в основній школі.

Дослідження рівня математичної освіти учнів 9-х класів м. Києва дає підстави зробити такі висновки:

1. Програмовий матеріал з математики учні загальноосвітніх класів засвоїли переважно на середньому та достатньому, а класів з поглибленим вивченням математики — на достатньому та високому рівнях навчальних досягнень. Аналіз результатів дослідження дозволяє зробити висновок, що збільшення кількості годин (понад 6 годин на тиждень) позитивно впливає на результати засвоєння навчального матеріалу з математики.

2. Аналізуючи чинники мотивації навчальної діяльності учнів 9-х класів, вважаємо за необхідне вказати, що виявлені певні закономірності, зокрема:

- у стосунках учитель–учень взаємини в класі часто вибудовуються на негативній мотивації. У таких випадках діяльністю учнів керує бажання не прагнути знань, а уникати різних неприємностей: низьких балів за виконану роботу, зауважень і невдоволення дорослих тощо;
- у навчальних закладах під час організації навчально-виховного процесу не достатньо уваги приділяють вивченню та врахуванню вікових і психологічних особливостей учнів, що негативно позначається на навчальній діяльності школярів і рівні їх навчальних досягнень;
- учителі не завжди використовують форми роботи, пов'язані із застосуванням самостійних, проблемних, творчих завдань, які заохочують учнів до пізнавальної активності;
- серйозною проблемою є те, що чималий відсоток учнів 9-х класів не вміє планувати своєї роботи, хоча в цьому віці така діяльність має бути вже сформована;
- найбільш вразливою категорією в емоційній та мотиваційній сферах виявляються учні з середнім рівнем навчальних досягнень.

3. Загальною тенденцією оцінювання є значно вищий рівень балів державної підсумкової атестації в порівнянні з результатами річного оцінювання та проведеного дослідження.

4. Дослідження виявило, що навчальні заклади різного типу та форми власності надають різний рівень освітніх послуг. Учні закладів нового типу (гімназій, ліцеїв, коледжів, спеціалізованих шкіл) мають значно кращі результати за результатами дослідження, ніж школярі середніх загальноосвітніх шкіл. Дещо кращі результати мають дев'ятикласники шкіл державної та комунальної форм власності порівняно з приватними школами.

5. У навчальних закладах м. Києва вчителі ще не достатньо використовують можливості сучасних технічних засобів навчання. Причиною такого відставання є не стільки недостатнє матеріальне й технічне забезпечення шкіл столиці, скільки відсутність належної методичної та технічної підготовки вчителів.

6. Дослідженням встановлено, що вищий рівень навченості з математики мають учні, які працюють додатково з репетитором. Однак виявлено, що учителі математики, які надають додаткові платні послуги своїми учнями, часто необ'єктивно оцінюють їхній рівень навчальних досягнень.

7. Більшість освітян Києва усвідомлюють необхідність проведення моніторингових досліджень. Майже половина керівників навчальних закладів і вчителів міста (44%) повністю підтримують ідею запровадження подібних досліджень, 48,7% директорів і 29% учителів математики погоджуються з цим частково. Проти вловилися 8,2% директорів шкіл і 27% учителів математики.

Моніторингові дослідження покликані часом. Вони забезпечують отримання об'єктивної інформації про стан освіти, здійснюють зворотний зв'язок з усіма ланками освітньої системи, сприяють прийняттю обґрунтованих управлінських рішень.

5.6. Соціальний захист дітей

Організація харчування в навчальних закладах міста Києва здійснювалася відповідно до розпорядження Київської міської державної адміністрації від 30.08.06 № 1301 "Про організацію харчування учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів м. Києва."

Станом на 29.05.2007 року учні загальноосвітніх навчальних закладів повністю охоплені усіма видами харчування. Гарячим харчуванням забезпечено 48,7% школярів від загальної кількості учнів м. Києва.

З 1 вересня 2006 року запроваджено безкоштовні сніданки для учнів 1-11 класів для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та дітей із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України "Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям." Продовжено безоплатне харчування для таких категорій дітей:

- учнів 1-4 класів (79521уч.);
- дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування (1141уч.);
- дітей з малозабезпечених сімей (1001уч.);
- дітей, які потребують дієтичне харчування (13461 уч.);
- дітей, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС (112 уч).

На виконання розпорядження Київської міської державної адміністрації від 30.08.06 № 1301 "Про організацію харчування учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів м. Києва" учні 1-11 класів (діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України " Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям" та діти, які постраждали від наслідків Чорнобильської катастрофи), а також учні 5-11 класів, які не належать до зазначених вище категорій, отримують вітамінізовані напої, молоко, кисломолочні продукти, соки та борошняні вироби (вівсяне печиво, пряники, булочні вироби).

На забезпечення харчування дітей міста Києва у 2007 році виділено 137.7 млн. грн., що на 14,6% більше, ніж у попередньому.

5.7. Міська комплексна програма «Турбота»

Відповідно до міської комплексної програми «Турбота» в системі освіти м. Києва здійснюються додаткові заходи для підвищення соціального захисту малозабезпечених верств населення. На ці цілі в міському та районних бюджетах на 2007 рік передбачені видатки на загальну суму майже 3,6 млн. грн., а саме:

- до нового навчального року діти-сироти, діти, які залишились без батьківського піклування, та учні з малозабезпечених сімей будуть забезпечені шкільною формою на загальну суму 579,4 тис. грн.;

- щоб забезпечити належні умови утримання, виховання і навчання вихованців шкіл-інтернатів, для дітей-сиріт і дітей, які залишились без піклування батьків, спеціальних шкіл-інтернатів для дітей з вадами у фізичному чи розумовому розвитку та спецшколи «Надія» передбачено придбати комп'ютерну та побутову техніку, меблі, одяг, взуття та постільну білизну на загальну суму 1779,0 тис. грн.

5.8. Медійний простір

Для реалізації Програми «Освіта столиці. 2006-2010 рр.» відбувається поетапна реалізація Проекту «Медійний простір освіти»: налагоджуються зв'язки із засобами масової інформації, розроблено та запроваджено низку медіа-проектів освітнього спрямування в різних типах ЗМІ, а саме: «Бібліотечка шкільної творчості» (серія щорічників), «Світ книги для дітей» (інформаційно-аналітичний щоквартальник).

Щоб залучити молодих людей до соціальної активності у громадському і культурному житті міста, держави, світу; сформувати в них почуття гідності громадянина, виховати інтелектуально і духовно розвинене підрастаюче покоління, у Київському палаці дітей та юнацтва організовано ІV Міжнародний конкурс-фестиваль дитячої журналістики «Прес-весна на Дніпрових схилах». В рамках фестивалю проведено конкурс шкільних газет та творчі конкурси за тематикою "Я та школа", "Я – молодий киянин" у таких жанрових напрямках: журналістська робота, літературний твір, відеофільм, фоторепортаж, шкільна газета. По закінченню фестивалю спільно

з КДР ТРК «КИЇВ» знято відеофільм про прес-толоку юнацько-молодіжних ЗМІ у м. Києві.

У Київському палаці дітей та юнацтва інформаційно-творчим агентством «ЮН-ПРЕС» проведено семінар представників шкільних редакцій міста. На семінарі шкільні редакції обговорювали з методистами агентства «ЮН-ПРЕС» етичні принципи юних журналістів при висвітленні подій шкільного життя. За даними семінару, 278 загальноосвітніх навчальних закладів столиці мають редакції та прес-центри, а ради старшокласників кожного району м. Києва – інформаційні комітети, які випускають газети (стінгазети, листівки тощо). Взимку та влітку були проведені навчально-оздоровчі збори юних журналістів.

Зимовий навчально-оздоровчий збір учасників шкільної преси загальноосвітніх навчальних закладів м. Києва та агенції «ЮН-ПРЕС» проходив в навчально-оздоровчому таборі „Вимпел”. Влітку юні журналісти навчалися та відпочивали в оздоровчому таборі «Лідер». Під час зборів проводилися майстер-класи, зустрічі з провідними журналістами столичних та регіональних газет, забави та концерти.

Забезпечено участь юних журналістів агентства «ЮН-ПРЕС» у таких міжнародних акціях:

- Міжнародний дитячий кінофестиваль;
- Міжнародний фестиваль «Змінимо світ на краще!»;
- Міжнародний конкурс-фестиваль юних журналістів «Місто зустрічі – Острів А»;
- Міжнародний фестиваль «Золота осінь Славутича».

Продовжується випуск щомісячної стіннівки для всіх київських старшокласників «Х-клас». Лідери учнівського самоврядування також активно співпрацюють з журналом «МЕТРО-Освіта».

Підписано угоду про співпрацю між Головним управлінням освіти і науки та Радіокомпанією «Голос Києва», відповідно до якої раз на місяць проводиться прямий ефір з працівниками управління. Вже відбулися ефіри з питань системи безпеки і охорони навчальних закладів, сучасного стану розвитку дошкільної освіти та системи позашкільної освіти в м. Києві.

6. КОРЕКЦІЙНА ОСВІТА

6.1. Мережа шкіл

Для забезпечення права на якісну освіту дітей з вадами у розвитку, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей з соціально-незахищених сімей у місті працюють спеціальні, санаторні та загальноосвітні школи-інтернати (26 одиниць), спеціальна школа «Надія», ШДС «Мрія» та дитячий будинок «Малятко». У них навчається та утримується 5241 дітей, з них: 390 дітей в 4 закладах освіти для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування – школи-інтернати №№ 3, 12, 21, дитячий будинок «Малятко».

Мережа шкіл-інтернатів задовольняє потреби міста.

Таблиця 19

№ з/п	№ школи-інтернату	Тип школи-інтернату
Голосіївський район		
1.	7 (спеціальна)	Для дітей з важкими порушеннями мови
2.	9 (спеціальна)	Для дітей зі зниженим слухом
3.	11(спеціальна)	Для дітей зі зниженим зором
Дарницький район		
4.	10 (спеціальна)	Для розумово відсталих дітей
5.	12 (спеціальна)	Для розумово відсталих дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування
Деснянський район		
6.	Школа-садок «Мрія»	Для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату
Дніпровський район		
7.	14	Загальноосвітня школа-інтернат
8.	18 (спеціальна)	Для дітей зі зниженим слухом
9.	26 (спеціальна)	Для розумово відсталих дітей
Оболонський район		
10.	4 (спеціальна)	Для дітей зі зниженим зором
11.	21(санаторна)	Для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування з психоневрологічними захворюваннями
12.	22 (санаторна)	Для дітей з психоневрологічними захворюваннями
13.	25 (спеціальна)	Для дітей із затримкою психічного розвитку
14.	299	Гімназія-інтернат з вивченням єврейської мови
Подільський район		
15.	5 (спеціальна)	Для сліпих дітей
16.	6 (спеціальна)	Для глухих дітей
17.	19 (санаторна)	Для дітей хворих на скаліоз
18.	«Малютко»	Дитячий будинок
Святошинський район		
19.	15 (спеціальна)	Для дітей з наслідками поліомієліту і церебральними паралічем
20.	16 (спеціальна)	Для розумово відсталих дітей
Солом'янський район		
21.	2 (спеціальна)	Для розумово відсталих дітей
22.	13 (санаторна)	Для дітей із захворюваннями серцево-судинної системи
23.	17(спеціальна)	Для розумово відсталих дітей
24.	«Надія» (спеціальна)	Для дітей з вадами фізичного та психічного розвитку (навчання в домашніх умовах)
Шевченківський район		
25.	3	Для дітей-сиріт та дітей, позбавлених

		батьківського піклування
26.	8 (спеціальна)	Для розумово відсталих дітей
27.	20 (санаторна)	Для дітей з малими та затухаючими формами туберкульозу
28.	23	Загальноосвітня школа-інтернат

6.2. Фінансування

За останні роки є тенденція до значного зростання фінансових ресурсів для інтернатних закладах різних типів. Матеріально-технічна база зміцнюється за рахунок районних, місцевих бюджетів та інших джерел фінансування.

Обсяг видатків на утримання цих закладів у 2006 році становив 33618,0 тис. грн., на 2007 рік передбачено виділити 39342,4 тис. грн.

Обсяг видатків на утримання спеціальних шкіл-інтернатів
(за районами, у грн.)

Таблиця 20

Назва району	2006 (з урахуванням капітальних видатків)	2007 (з урахуванням капітальних видатків)
Голосіївський	6147,6	7716,7
Дарницький	1884,7	2472,3
Деснянський	Немає шкіл-інтернатів	
Дніпровський	4411,0	5123,1
Оболонський	4234,6	4892,0
Печерський	Немає шкіл-інтернатів	
Подільський	5596,0	6066,0
Святошинський	6654,1	7299,0
Солом'янський	3067,3	3611,8
Шевченківський	1622,7	1893,0
Усього:	33618,0	39073,9

Середня вартість утримання одного вихованця спеціальної школи-інтернату у 2006 році становила 13208 грн.

Середня вартість утримання одного вихованця (за районами, у грн.)

Таблиця 21

Назва району	Спеціальні школи-інтернати для дітей з вадами фізичного і розумового розвитку			
	Кількість закладів	Кількість дітей	Поточні видатки	Утримання на 1 дитину
Голосіївський	3	523	6147572	11754

Дарницький	1	107	1877272	17545
Деснянський	0	0	0	0
Дніпровський	2	396	4392474	11092
Оболонський	2	285	3781067	13267
Печерський	0	0	0	0
Подільський	2	361	5191612	14381
Святошинський	2	466	6119694	13132
Солом'янський	2	243	3003293	12359
Шевченківський	1	133	1613208	12129
Усього:	15	2514	32126192	13208 (середній показник)

Зростають видатки на утримання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, у школах-інтернатах №№ 3, 12, 21 та дитячому будинку «Малютко». Для порівняння:

2005 рік — усього видатків на суму 9,9 млн. грн..

2006 рік — усього видатків на суму 11,2 млн. грн. що на 13,1 % більше, ніж попереднього року.

Поточне утримання однієї дитини-сироти у школі-інтернаті становило:

- у 2005 році — 23261 грн.;

- у 2006 році — 34228 грн., що на 47,0 % більше за попередній рік.

Утримання однієї дитини-сироти у дитячому будинку «Малютко» становило:

- у 2005 році — 13655 грн.;

- у 2006 році — 16791 грн., що на 23,0 % більше від попереднього року.

З державного бюджету у 2006 році загальноосвітні спеціальні школи-інтернати № 5 (для сліпих дітей), № 6 (для глухих дітей), № 9 (для дітей зі зниженим слухом), № 15 (для дітей з наслідками поліомієліту та церебральним паралічем), № 16 (для розумово відсталих дітей) отримали спеціальне корекційне обладнання на загальну суму 3 млн. 39 тис. 690 грн.

6.3. Оздоровлення вихованців шкіл-інтернатів

Для зміцнення здоров'я учнів шкіл-інтернатів проводиться робота щодо організації їх літнього оздоровлення. У 9 школах-інтернатах (№№ 3, 4, 8, 13, 14, 19, 23, 299, «Спортивний») у червні працювали пришкольні табори відпочинку та трудові загони старшокласників, у яких оздоровлено 569 дітей.

387 дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, які знаходяться на повному державному утриманні у школах-інтернатах №№ 3, 12, 21 та дитячому будинку «Малютко», протягом літа оздоровлені в шкільних таборах, приміській зоні відпочинку, на морі та за кордоном.

6.4. Інклюзивна освіта

Для забезпечення дітей-інвалідів освітою з 01.09.2006 року на базі середньої загальноосвітньої школи № 168 Оболонського району розпочато експеримент «Інтегроване навчання дітей з обмеженими фізичними можливостями в умовах середньої загальноосвітньої школи».

На сесії Оболонської районної у м. Києві ради від 26.10.2006 затверджено програму інноваційного проекту «Інтегроване навчання дітей з обмеженими фізичними можливостями в умовах середньої загальноосвітньої школи».

Мета проекту:

- створення сприятливих умов для навчання та постійної реабілітації дітей з вадами фізичного розвитку через інтеграцію таких дітей в загальноосвітні навчальні заклади та відновлення їхнього здоров'я в обладнаному і постійно діючому реабілітаційному центрі при школі №168;
- формування нової філософії щодо дітей з особливостями розвитку через реалізацію та поширення моделі інтегрованого навчання та реабілітації цих дітей у загальноосвітніх навчальних закладах.

Проект передбачає поетапне відкриття класів для учнів з вадами фізичного розвитку:

- у 2006-2007 н.р. – підготовчого класу, 1 класу;
- у 2007-2008 н.р. – 2-4 класів;
- у 2008-2009 н.р. – 5-6 класів;
- у 2009-2010 н.р. – 7-9 класів.

На 01.09.2006 року на базі школи навчалися 11 учнів з особливостями розвитку: у підготовчому класі – 5 дітей з ДЦП, у 1-му класі – 6 учнів з діагнозом ДЦП, 3 учні самостійно не рухаються (потребують постійного догляду), 5 учнів потребують посиленої допомоги від персоналу.

Введено додаткові штатні одиниці для підготовчого та 1 класів: заступник директора – 1 ставка, вихователі – 2 ставки, санітарка-няня – 2 ставки, психолог – 0,5 ставки, медсестра – 1 ставка, логопед – 0,5 ставки, спеціаліст ЛФК – 1 ставка, невролог – 0,5 ставки.

З 01.09.2007 року на базі школи-дитячого садка «Мрія» для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату Деснянського району буде відкрито групу з короткотривалим перебуванням дітей, які самостійно не пересуваються і себе не обслуговують. У групу зараховано 6 дітей. З дітьми працюють педагоги-дефектологи, логопеди, вихователі, музичний керівник, помічник вихователя. Діти знаходяться під наглядом медичних працівників, психолога, реабілітолога, з ними щодня проводять реабілітаційні заходи, діти отримують масаж та інші необхідні фізіотерапевтичні процедури.

6.5. Соціалізація вихованців шкіл-інтернатів, створення умов, наближених до домашніх

Для найбільш повної соціалізації дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, забезпечення індивідуального розвитку здібностей

кожної дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, вихованці дитячого будинку «Малятко» з 5 по 11 клас навчаються в загальноосвітній школі № 68 та загальноосвітній школі № 123 з поглибленим вивченням іноземної мови. Дитячий будинок «Малятко» — це модель маленької родини, більша половина дітей якого – це брати і сестри. Побут дітей у цьому закладі наближений до умов проживання в сім'ї. Діти з однієї родини живуть разом в окремих блоках-квартирах. Такий тип установи дає можливість дитині-сироті не втратити свої родинні зв'язки.

Вихованці загальноосвітньої школи-інтернату № 3 (1, 2, 3, 5, 10 класи) з 1 вересня 2006 року також почали навчатися у загальноосвітніх школах району — № 163, 175. З 1 вересня 2007 року передбачено забезпечити навчання всіх дітей-сиріт цього закладу у загальноосвітніх школах.

Здійснено реконструкцію спального приміщення спеціальної школи-інтернату № 12 Дарницького району. Це дало змогу створити 6 житлових комплексів для проживання родинних груп, до яких входять 10 дітей різного віку, брати та сестри. Опікуються дітьми цілодобово вихователі-батьки. Кожна родинна група має окремий вхід. Житловий комплекс має спальні кімнати на 1-3 дітей, вітальню кімнату, кухню, побутову кімнату та санітарно-гігієнічні приміщення. Всі приміщення оснащені відповідними необхідними меблями та побутовою технікою.

Забезпечення відповідної роботи у родинних групах потребувало внесення змін до штатного розпису школи-інтернату, тому з 01.09.2006 року у школі-інтернаті № 12 створено соціально-психологічну службу, до складу якої входять:

- заступник директора з соціальної роботи (1);
- соціальні педагоги (2);
- практичні психологи (1);
- юрист (1).

6.6. Працевлаштування випускників шкіл-інтернатів

За оперативною інформацією, у 2007 році зі шкіл-інтернатів №№ 3, 12, 21 та дитячого будинку «Малятко» для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, випускається 77 дітей, з них:

- будуть продовжувати навчання у загальноосвітньому навчальному закладі – 1 випускник;
- вступатимуть до ВНЗів – 5 випускників;
- навчатимуться у професійно-технічних навчальних закладах – 68 випускників;
- будуть працевлаштовані – 2 випускники;
- на інвалідності – 1 випускник.

6.7. Співпраця з професійно-технічними навчальними закладами

Співпраця шкіл-інтернатів та професійно-технічних навчальних закладів міста з питань допрофесійної та професійної підготовки дітей з

особливими потребами має свою позитивну практику, починаючи з 1998 року. У 2006-2007 навчальному році між ними поновлені та укладені угоди про співпрацю.

У 2006-2007 навчальному році шляхом інтегрованого навчання у професійних навчальних закладах займається 100 осіб з різними нозологіями захворювань, у спеціальних групах – 289 осіб з порушеннями слуху, зору, опорно-рухового апарату, з вадами психофізичного розвитку. Спеціалізовані групи для дітей цих категорій створені у 7 професійно-технічних навчальних закладах, де навчання здійснюється за 6 робітничими професіями.

7. ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА І ВИХОВАННЯ

Завдання щодо перспектив розвитку та удосконалення виховної роботи в навчальних закладах міста визначенні через такі проекти Програми „Освіта столиці 2006 – 20010 рр.”: „Модель національної школи”, „Здоров’я через освіту”, „Школа повного року навчання”, „Обдарованість”, „Позашкільна освіта”.

Метою реалізації цих проектів є створення єдиної виховної системи на засадах духовних цінностей українського народу.

Найважливішою ланкою в ній є позашкільна освіта — складова системи безперервної освіти, що спрямована на забезпечення творчого, інтелектуального та духовного розвитку дітей.

7.1. Мережа закладів

Розширюється мережа позашкільних навчальних закладів міста. За останні два роки відкрито 6 дитячо-юнацьких спортивних шкіл системи освіти: ДЮСШ № 21 в Дніпровському районі, ДЮСШ № 22 в Оболонському районі, ДЮСШ № 23 в Деснянському районі, ДЮСШ № 24 в Шевченківському районі, ДЮСШ № 25, ДЮСШ № 26 в Святошинському районі. Готується до відкриття Центр туризму та краєзнавства учнівської молоді в Оболонському районі.

У системі освіти м. Києва функціонує 59 позашкільних навчальних закладів, з яких 17 комплексних і 42 профільних (додаток 1). Ці позашкільні заклади відвідує 80 тисяч дітей (32,5 % від загальної кількості школярів міста), з них 14560 дітей займаються в дитячо-юнацьких спортивних школах системи освіти, а також виховуються в Київському спортивному ліцеї-інтернаті.

У 15-ти наукових товариствах Малої академії наук учнівської молоді «Дослідник» навчається 6440 дітей.

Позашкільна освіта доступна для дітей: 98,7 % творчих об’єднань фінансується за рахунок бюджетних асигнувань.

Пріоритетним у цій справі вбачається оновлення, модернізація матеріально-технічного забезпечення позашкільних навчальних закладів,

зокрема комп'ютеризація та створення належних умов для зайнятості школярів у вільний від уроків час.

У березні 2007 року відбулася міжнародна науково-практична конференція „Формування у дітей і молоді культури здоров'я (фізичного, психічного, духовного) засобами позашкільної освіти”. Ініціатором проведення цієї конференції виступив Центр творчості „Шевченківець” м. Києва.

**Мережа позашкільних навчальних
закладів системи освіти м. Києва станом на 01 січня 2007 року
та зайнятість школярів (за районами)**

Таблиця 22

№ п/п	Назва району	Палаці, центри, будинки, клуби, студій, у них дітей		Спортивні школи, у них дітей		Усього позашкільних закладів, у них дітей		% від загальної кількості учнів
1.	Голосіївський	2	3689	1	660	3	4349	23,3%
2.	Дарницький	4	3768	0	0	4	3768	13,0%
3.	Деснянський	2	4750	3	1860	5	6610	22,0%
4.	Дніпровський	3	4706	4	2925	7	7631	23,6%
5.	Оболонський	5	9809	3	2007	8	11816	44,2%
6.	Печерський	2	2800	2	1529	4	4329	31,0%
7.	Подільський	2	1975	1	450	3	2425	13,7%
8.	Святошинський	5	9992	4	1405	9	11397	38,3%
9.	Солом'янський	4	9467	2	1461	6	10928	45,2%
10.	Шевченківський	2	4598	5	1335	7	5933	26,5%
	Київський Палац дітей та юнацтва	1	9912	1	608	2	9912	
	Міжн. центр дит. юнац. туризму	1	884	0	0	1	884	-
	Усього:	33	66350	26	14240	59	79982	32,5 %
11.	Київський спортивний ліцей-інтернат	1			320			
			Усього:		14560			
Кількість наукових товариств у територіальних відділеннях Малої академії наук учнівської молоді - 15, у них учнів – 6440 дітей, з яких в Оболонському районі – 4 (290 дітей), в Шевченківському районі – 10 (150 дітей), у МАН «Дослідник» КПДЮ – 6000 дітей.								

7.2. Школа після уроків

Удосконалюється система позаурочної діяльності школярів міста.

У шкільних гуртках, спортивних секціях та інших творчих об'єднаннях займається 154,2 тис. учнів, 63% від загальної їх кількості в загальноосвітніх навчальних закладах міста.

Сьогодні перед освітянами стоїть завдання максимального використання можливостей однозмінного навчання для забезпечення зайнятості учнів після уроків у школі.

Необхідно об'єднати зусилля загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів щодо наближення позашкільної роботи до місця проживання школярів.

Потребує удосконалення система використання спортивної бази навчальних закладів. Відповідно до наказу Головного управління освіти і науки від 11.11.1997 № 207 „Про безкоштовне використання спортивних баз загальноосвітніх навчальних закладів дитячо-юнацькими спортивними школами системи освіти” та листа Головного управління освіти і науки від 15.09.2006 № 17-2/03-165 щодо чіткої організації навчально-тренувального процесу дитячо-юнацьких спортивних шкіл системи освіти на базах загальноосвітніх навчальних закладів, навчально-тренувальний процес усіх дитячо-юнацьких спортивних шкіл системи освіти відбувається безкоштовно.

У 21-му навчальному закладі міста працюють басейни, які використовуються з максимальним навантаженням як в навчальний час, так і після уроків. Особливо гостро стоїть питання навчання дітей початкової школи плаванню.

7.3. Здоров'я через освіту

Турбота про здоров'я дітей є одним з основних показників ставлення держави до проблем підростаючого покоління. Упродовж останніх років в Україні зберігається тенденція до погіршення стану здоров'я дітей, що зумовлено негативними факторами соціально-економічного, екологічного та психоемоційного характеру.

Пріоритетним визначені завдання щодо пропаганди серед дітей та учнівської молоді здорового способу життя. Їх реалізація здійснюється через проект “Здоров'я через освіту” Програми “Освіта столиці. 2006 – 2010 рр.”. У рамках цього проекту діє програма “Школярі Києва – за здоровий спосіб життя”, яку реалізує Київський Палац дітей та юнацтва. У Палаці протягом навчального року проводиться підготовка старшокласників для волонтерської роботи з однолітками щодо профілактики шкідливих звичок за концепцією “рівний – рівному”. Протягом навчального року волонтери проводять заходи, спрямовані на формування здорового способу життя.

Для відпрацювання сучасних форм роботи педагогів з профілактики тютюнокуріння, алкоголізму, наркоманії та ВІЛ/СНІДу визначено базові навчальні заклади міста.

Основну увагу необхідно звернути на формування потреби школярів (особливо серед дівчат) щодо здорового способу життя, зокрема питання профілактики тютюнокуріння, алкоголізму, наркоманії, навчання ВІЛ-інфікованих дітей тощо.

Потребує розгляду питання удосконалення соціально-психологічної служби системи освіти міста. Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 28 грудня 2006 року „Про планування діяльності та ведення документації соціальних педагогів, соціальних педагогів по роботі з дітьми-інвалідами системи Міністерства освіти і науки України” до початку 2007-2008 навчального року в усі типи навчальних закладів буде введено

посади соціальних педагогів, соціальних педагогів по роботі з дітьми-інвалідами, практичних психологів.

У 2006-2007 навчальному році у 92,8% загальноосвітніх навчальних закладів міста працювали практичні психологи (для порівняння: у 2000 році — 66%) та 146 соціальних педагогів (39,2 % від загальної їх потреби).

7.4. Оздоровлення дітей на канікулах

Одним з найважливіших стратегічних завдань в забезпеченні соціального захисту дитинства є реалізація їх права на оздоровлення та відпочинок.

Для забезпечення організованого відпочинку дітей, які залишаються влітку в місті, створена мережа дитячих оздоровчих таборів на базі навчальних закладів. З 01 по 26 червня організовано роботу 216 дитячих оздоровчих таборів з денним перебуванням на базі навчальних закладів Києва. У них відпочило 15,8 тисяч дітей (додаток 2). Термін перебування дітей у таборі — 18 робочих днів, батьківська плата за путівку — 37,85 грн., тобто

15 % від загальної її вартості. У червні 2006 року працювало 226 таборів, в яких відпочило 17,2 тис. дітей.

Таблиця 23

Мережа дитячих оздоровчих таборів з денним перебуванням
на базі навчальних закладів м. Києва
(відкриття таборів з 01 червня, термін роботи до 26 червня - 18 робочих днів)

№ п/п	Назва району	Кількість ЗНЗ *	Літо 2007 року			Літо 2006 року		
			К-сть таборів	У них учнів	% від к-сті уч. 1-7 кл.	К-сть таборів	У них учнів	% від к-сті уч. 1-7 кл.
1.	Голосіївський	38	13	852	7,9	15	882	7,9
2	Дарницький	47	24	2309	13,2	25	2570	14,4
3.	Деснянський	62	16	1253	7,1	14	1420	7,7
4.	Дніпровський	60	42	3297	17,7	41	3211	16,3
5.	Оболонський	46	25	1798	11,5	24	1940	11,8
6.	Печерський	24	16	720	9,8	18	831	11,1
7.	Подільський	39	22	1440	14,2	20	1392	13,3
8.	Святошинський	50	22	1699	9,7	27	2247	12,3
9.	Солом'янський	57	25	1548	11,7	29	1732	12,6
10.	Шевченківський	47	11	841	7,3	13	887	7,1

Усього:	470	216	15757	11,3	226	17112	11,7
---------	-----	-----	-------	------	-----	-------	------

Примітка: * без врахування вечірніх та приватних ЗНЗ.

Міські табори є важливою складовою у вирішенні питання соціального оздоровлення та попередження бездоглядності дітей в канікулярний час.

Заслуговує на увагу досвід Дніпровського району, у якому практично в усіх школах щорічно відкриваються оздоровчі табори, а також Печерського району, в якому відновлено мережу пришкільних таборів.

7.5. Трудове виховання

Потребує оновлення та всілякого розвитку трудове виховання, профорієнтаційна робота зі школярами.

Позашкільна виховна робота здійснюється через залучення учнів до самообслуговування, проведення санітарних годин, операції “Чистий двір”, місячників благоустрою шкільного подвір’я, озеленення пришкільних територій, класних кімнат, збереження матеріальної бази шкіл; організації роботи трудових об’єднань старшокласників тощо.

У червні 2007 року трудові об’єднання старшокласників були створені в 145 навчальних закладах міста, в них працювало 3153 учні (додаток 3). Загальна сума виділених коштів з районних бюджетів становить 600,0 тис. грн., з них заробітна плата учнів — 351, 5 тис. грн.

Таблиця 24

Організація трудових об’єднань старшокласників у навчальних закладах м. Києва

№ п/п	Назва району	К-сть ЗНЗ *	Літо 2007 року		Літо 2006 року	
			К-сть ТОСів	У них учнів	К-сть ТОСів	У них учнів
1.	Голосіївський	38	10	102	11	108
2.	Дарницький	47	18	358	19	402
3.	Деснянський	62	20	200	19	200
4.	Дніпровський	60	11	213	14	226
5.	Оболонський	46	16	780	13	615
6.	Печерський	24	14	235	14	237
7.	Подільський	39	16	310	25	338
8.	Святошинський	50	16	500	22	500
9.	Солом’янський	57	10	175	11	254
10.	Шевченківський	47	14	280	11	213
	Всього:	470	145	3153	159	3093

	Сума видатків з бюджету на заробітну плату		З районних бюджетів - 351, 5 тис. грн.	327 тис. грн.	

Примітка: * без врахування вечірніх та приватних ЗНЗ.

7.6. Правова освіта і виховання

Важливою складовою діяльності навчальних закладів є забезпечення правової освіти та виховання учнів, підвищення правової культури і знань неповнолітніх.

Для активізації діяльності загальноосвітніх навчальних закладів з питань правової освіти і виховання у місті проводиться огляд-конкурс на кращу організацію правової освіти та виховання. У 2006-2007 навчальному році переможцями стали:

I місце – гімназія № 143 (Оболонський район);

II місце – лицей міжнародних відносин № 51 (Печерський район);

– СЗШ № 302 (Дарницький район);

III місце – СЗШ № 174 (Солом'янський район);

– Державний професійно-технічний навчальний заклад «Міжрегіональний центр ювелірного мистецтва».

У загальноосвітніх початкових закладах міста впроваджується проект «Громадянська освіта – Україна». Проект складається з таких напрямів: розроблення навчальних планів і програм; підготовка вчителів громадянської освіти в університетах і підвищення кваліфікації вчителів у системі післядипломної педагогічної освіти; підтримка позакласної роботи з поширення демократичних принципів; навчання дітей з особливими освітніми потребами. У системі освіти міста визначено базові загальноосвітні навчальні заклади з питання впровадження проекту «Громадянська освіта – Україна».

7.7. Духовний розвиток, національне й патріотичне виховання

У освітній системі міста реалізуються заходи, направлені на формування в підростаючого покоління високої патріотичної свідомості, готовності до виконання громадянських і конституційних обов'язків, поваги до державних символів України.

Використання державної, міської та шкільної символіки в загальноосвітніх школах міста сприяє формуванню соціально-політичної компетентності учнів, національної свідомості, любові до рідної школи та держави.

Відповідно до наказу Головного управління освіти і науки від 20.11.2000 № 240 «Про символіку навчального закладу м. Києва» кожний навчальний заклад міста запровадив власну символіку, яку використовує під час проведення шкільних заходів.

Протягом року значна увага приділялася заходам, спрямованим на широке залучення дітей, учнівської молоді до відзначення знаменних подій в житті всього українського народу.

На відзначення 62-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 25 квітня 2007 року в Національному музеї історії Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років Головне управління освіти і науки провело історико-краєзнавчу конференцію пошукових загонів навчальних закладів м. Києва „Спадкоємці пам'яті”.

Проведено комплекс заходів зі вшанування жертв та постраждалих від голодоморів в Україні.

Спільно з Київською міською організацією Всеукраїнського товариства «Меморіал» ім. Василя Стуса організовано міські та районні заходи щодо ознайомлення школярів з Національним історико-меморіальним заповідником «Биківнянські могили».

За ініціативи Київського міського голови Головне управління освіти і науки започаткувало міський конкурс „Київ – моє місто, мені в ньому жити, мені його створювати” за номінаціями: Київ літературний, Київ мистецький, Київ соціальний, Київ – зелен-сад, Київ – гармонія і стиль. У травні в Київському палаці дітей та юнацтва відбулося свято нагородження переможців цього конкурсу.

Столиця виконує роль культурного центру України. Складовою цієї системи є колективи художньої творчості. 42 дитячі художні колективи навчальних закладів міста носять почесне звання “Народний художній колектив”, 90 колективів — почесне звання «Зразковий художній колектив», в них займається до 15 тисяч дітей. Ці колективи є учасниками всіх новорічних дійств на зимових канікулах, в тому числі під час проведення головних ялинок України та столиці. За їх участю проходять всі інші мистецькі акції, які проводяться з нагоди відзначення в столиці знаменних, дат в житті українського народу. Ці колективи беруть участь у міських і всеукраїнських фестивалях, конкурсах.

Значну роль у вихованні дітей відіграють дитячі театральні колективи. 21 травня 2007 року в Національному академічному драматичному театрі імені Івана Франка відбулося свято закриття V міського фестивалю дитячих театральних колективів навчальних закладів м. Києва “Срібне джерело”. У загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладах міста сьогодні працює 228 дитячих театральних колективів, 3 з них носять почесне звання «Народний художній колектив» та 6 — «Зразковий художній колектив».

До Дня Києва на Співочому полі Печерського ландшафтного парку проведено міський конкурс учнів 11-х класів загальноосвітніх навчальних закладів міста, випускників 2007 року “Київський вальс”.

За результатами конкурсу переможцями визнані:
I місце — учні 11-Б класу ліцею № 142 Солом'янського району;

II місце — учні 11-А класу СШ № 252 Оболонського району;
III місце — учні 11-А класу СЗШ № 31 Дніпровського району;
- учні 11-А класу СЗШ № 269 Голосіївського району.

7.8. Розвиток учнівського самоврядування

За останні роки досягло нової якості державно-громадське управління освітою міста. Накопичено чималий позитивний досвід спільної діяльності адміністрації, батьків та учнів. Тісна та чітка взаємодія всіх сторін соціального «трикутника» сприяє створенню комфортних умов для забезпечення права на здобуття якісної освіти школярами міста.

Протягом навчального року відбувалися зустрічі керівництва ГУОН із представниками Київської міської ради старшокласників та Об'єднанням батьків школярів м. Києва, на яких обговорювалися та вирішувалися проблемні питання. З батьками обговорено питання розширення гурткової роботи в школах; забезпечення контролю за відвідуванням учнями комп'ютерних клубів в урочний час; організації та підвищення якості уроків трудового навчання у навчальних закладах, укомплектування обладнанням шкільних майстерень.

Проведені два навчально-оздоровчі збори лідерів учнівського самоврядування: у вересні 2006 року в Міжнародному дитячому центрі „Артек”; у січні 2007 року в ДОК „Лідер” в Пущі-Водиці. Ця традиція буде продовжена в цьому навчальному році.

За ініціативи Київської міської ради старшокласників започатковано міський фестиваль-конкурс районних рад старшокласників, який з успіхом пройшов у березні 2007 року в Київському Палаці дітей та юнацтва.

У травні 2007 року в Київському Палаці дітей та юнацтва відбувся V Міжнародний конкурс-фестиваль дитячо-юнацької журналістики “Прес-весна на Дніпрових схилах”. У конкурс-фестивалі брали участь юні журналісти загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів, представники дитячих та молодіжних видань м. Києва, України та країн зарубіжжя (Польща, Латвія, Білорусія, Росія, Німеччина, Грузія, Молдова, Нідерланди, Румунія). На святі був присутній президент Європейської асоціації установ вільного часу Рене Кларіс (Нідерланди). В Європейську асоціацію входять 18 країн Європи, в тому числі Київський Палац дітей та юнацтва.

Головне управління освіти і науки вирішило питання створення газети для старшокласників.

Традиційна квітнева конференція старшокласників цього року була присвячена темі духовного середовища і самовираження сучасної молоді. Формування духовного світу дітей і молоді, духовності як провідної якості особистості – велике і складне завдання, особливої актуальності воно набуває сьогодні, коли проблеми соціально-економічного і політичного розвитку країни боляче вразили молодь. Підводячи підсумки міської конференції, представники учнівського самоврядування міста Києва відзначили, що

проблема самовираження молоді може бути вирішена лише спільними зусиллями держави, суспільства, освіти, громадськості. Основними факторами формування духовності є соціально-економічні чинники, стан організації дозвілля, підліткова субкультура, громадська активність дітей, їх участь у житті суспільства, інформаційний простір, створюваний ЗМІ, місце релігії в суспільному житті.

8. ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНА ОСВІТА

8.1. Мережа навчальних закладів

На початок 2007-2008 навчального року мережа професійно-технічних навчальних закладів м. Києва нараховує 31 навчальний заклад, з них:

- 10 професійних ліцеїв;
- 16 вищих професійних училищ;
- 4 міжрегіональні центри;
- 1 Навчально-науковий центр ПТО Академії педагогічних наук України.

8.2. Фінансування

У 2006 році асигнування загального фонду бюджету по 26 навчальних закладах, які фінансуються через Головне управління освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (КМДА) становило 66 млн. грн., з них було використано на заробітну плату – 38 млн. грн., оплату комунальних послуг та енергоносіїв – 3, 9 млн. грн., на капітальні видатки – 1, 1 млн. грн.

За 2005 рік навчальні заклади отримали від виробничої діяльності та надання послуг населенню 6,5 млн. грн., за 9 місяців 2006 року - 5,8 млн. грн. Надійшли добровільні внески як спонсорська допомога за 2005 рік – 2,4 млн. грн., за 9 місяців 2006 – 2,1 млн. грн.

З 1 січня 2007 року проводиться експеримент щодо передачі деяких повноважень управління та фінансування системи профтехосвіти міській владі.

У місцевому бюджеті на 2007 рік передбачено видатки в сумі 86,5 млн. грн, із них на заробітну плату – 43,2 млн. грн, оплату комунальних послуг та енергоносіїв – 6, 7 млн. грн, на капітальні видатки – 4, 3 млн. грн.

Київська міська рада, зваживши на існуючі гострі проблеми, передбачила майже 6,1 мільйонів гривень додаткового фінансування з бюджету міста на потреби системи профтехосвіти. Вперше за 15 років виділено кошти на спецодяг, на перший інструмент майбутнього робітника, харчування учнів профтехосвіти.

8.3. Контингент учнів, випуск кваліфікованих робітників

У закладах професійної технічної освіти міста навчається 21259 осіб, з них 14223 юнаки і 7036 дівчат.

Учнів соціально незахищених категорій в ПТНЗ навчається:

- 578 осіб з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування;
- 2101 напівсиріт і дітей, які виховуються в неповних сім'ях;
- 372 особи з багатодітних сімей;
- 234 особи з малозабезпечених сімей
- 1312 особи з числа постраждалих внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС;
- 380 осіб з обмеженими можливостями.

Зкладами профтехосвіти у 2007 році підготовлено 12473 кваліфікованих робітники, з них отримали документи про здобуття освіти:

- 8545 випускників — дипломи кваліфікованого робітника, з них із відзнакою – 740;
- 2825 випускників — атестати про повну загальну середню освіту, з них Золота медаль -1, Срібних медалей – 2;
- 746 випускників — дипломи молодшого спеціаліста, з них з відзнакою – 62;
- 129 випускників — свідоцтва про базову загальну середню освіту;
- 228 випускників — свідоцтва про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації.

8.4. Загальноміські заходи

Для підвищення престижу та популяризації робітничих професій за звітний період було організовано та проведено ряд загальноміських заходів, зокрема презентацію Київського вищого професійного училища швейного та перукарського мистецтва, міський конкурс учениць ПТНЗ “Молода господарка-2007”, ярмарок професій ПТНЗ, презентацію, ярмарок-продаж виробів учнів і працівників ПТНЗ, традиційна зустріч відмінників навчання ПТНЗ за підсумками навчального року, міський огляд-конкурс художньої самодіяльності, декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва, міський огляд-конкурс на кращу організацію правової освіти та виховання учнів ПТНЗ у 2006-2007 н.р., ярмарок педагогічних ідей, ярмарок професій професійно-технічних навчальних закладів міста у Київському палаці дітей та юнацтва (для учнів загальноосвітніх шкіл та батьків), відкритий захист творчих робіт з професій „Коваль”, „Столяр”, „Кравець, закрійник”, „Флорист” тощо.

8.5. Соціальний захист

У професійно-технічних навчальних закладах міста Києва навчається понад 500 дітей-сиріт. Щомісяця протягом року вони отримують

безкоштовні продовольчі набори вартістю 125 грн. (з розрахунку на одну особу) на загальну суму – 832,5 тис.грн.

Крім того, у IV кварталі 2007року буде надана одноразова матеріальна допомога у розмірі 200 грн. на одну дитину (на загальну суму – 53,0 тис.грн.) дітям-сиротам, які вступили на 1-й курс професійно-технічних навчальних закладів м. Києва.

9. МІЖНАРОДНЕ ПАРТНЕРСТВО

У рамках програми «Освіта столиці. 2006-2010 рр.» реалізується проект «Міжнародне партнерство».

Упродовж 2006-2007 н.р. підготовлено угоди про співробітництво між Головним управлінням освіти і науки виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації) та Товариством банківської освіти (ТЕВ) м. Познань (Польща); Департаментом освіти м. Дебрецен (Угорщина); Департаментом освіти м. Москви (Росія); Департаментом освіти м. Рим (Італія).

Підписано Угоди про співробітництво між Головним управлінням освіти і науки виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації) і Департаментом освіти м. Тарту (Естонія); і Товариством зв'язків з українцями за межами України (Товариство «Україна-Світ»).

До Дня Європи організовано і проведено заходи:

- IV загальноміський конкурс-фестиваль «Діалог держав: партнерство в освіті»;
- тематичні книжкові виставки в бібліотеках навчальних закладів м. Києва;
- «круглі столи», науково-практичні конференції, семінари на базі вищих навчальних закладів м. Києва.

Створено умови для міжнародних навчальних обмінів учнів. За попередній навчальний рік понад 17 делегацій відвідали різні країни. Зокрема, учні побували у Росії, Польщі, Німеччині, Туреччині, Угорщині та інших країнах світу.

Забезпечено участь учнів і вчителів м. Києва в міжнародних програмах, конференціях, семінарах, конкурсах, зокрема:

- проведено загальноміський конкурс з визначення учасників Міжнародної молодіжної конференції з екологічних питань у м. Кіото (Японія);
- здійснено організаційні заходи щодо забезпечення участі учнів навчальних закладів м. Києва в міжнародному проекті, організованому Американською Радою з міжнародної освіти: АСТР/АСЦЕЛС (American Councils) «Програма обміну майбутніх лідерів» (FLEX) на 2007-2008 рік;
- відбулось вручення випускникам загальноосвітніх навчальних закладів м. Києва Шпрахдипломів Посольством Німеччини.

Учні навчальних закладів міста Києва взяли участь у проведенні VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції учнів асоційованих шкіл ЮНЕСКО у м. Одеса на базі Маріїнської гімназії.

Організовано перебування у м. Києві делегацій освітян м. Мюнхен (Німеччина), м. Тарту (Естонія), м. Відень (Австрія) у рамках Програми EdGATE Operation (INTERREG III, EU).

Продовжується робота щодо створення міжнародних шкіл у м. Києві, які видаватимуть випускникам атестат про повну середню освіту України та документ про освіту країн – партнерів.

Узагальнено інформацію про діяльність євроклубів загальноосвітніх навчальних закладів, розроблено методичні рекомендації щодо їх створення й функціонування.

Організовано стажування вчителів і керівників закладів освіти за кордоном згідно з угодами про міжнародне співробітництво.

Підготовлено і направлено в Міністерство освіти і науки України пропозиції щодо заходів з виконання у 2007 році Плану дій Україна – ЄС на регіональному рівні.

Опрацьовано план заходів щодо виконання на рівні міста у 2007 році Державної програми інформування громадськості з питань європейської інтеграції в Україні на 2004-2007 р.